

JUTRANJE NOVOSTI

NARODNO RADIKALNI DNEVNIK

Izhaja vsak dan zjutraj, izvemši ponedeljke.

Mesečna naročnina:

v Ljubljani Din 10—, po pošti Din 12—, inozemstvo Din 20—

Uredništvo: Wolfova ulica št. 1/L — Telefon št. 213

Brzovjavni naslov: „Novosti-Ljubljana“.

Upravništvo: Marjtin trg št. 8. — Telefon št. 44.

Oglasi po tarifu. Sprejemajo se le do 13. ure.

Pisanim vprašanjem naj se priloži znak za odgovor.

Račun pri poštnem ček. uradu št. 13.238.

Srednjeevropski politični sistem.

Federalistični in demokratiški organi bi najraje kar neženerano servirali svojim čitateljem trditve, da se v Beogradu glede na našo zunanjo politiko pripravljajo nekak preobrat. Vidijo neke kombinacije, kakor je Mussolinijev obisk v Zagrebu, odnosno sprejem zunanjega ministra Ninčića v Rimu. Iz tega pa že sklepajo, da uganja sedanja vlada kralje kupčije v jadranskem vprašanju ter da gre za neko novo orientacijo v vsej zunanji politiki naše kraljevine. Da igrajo pri tem strankarsko-politični momenti primerno vlogo, je jasno in ne potrebuje širšega komentarja.

Ali treba je povedati resnico: Mala antanta, v kateri je včlanjena tudi naša kraljevina, predstavlja srednjeevropski politični sistem in je po svojem bistvu instrument miru. Nas se ne tiče, ako priljajo rimskim krogom prijateljske zveze z Londonom, dasiravno nam je vsaka okrepitev italijanskih pozicij v evropskem koncertu naravnost neljuba. Naša vlada, v prvi vrsti pa g. Ninčić, dela realno zunanjo politiko. Kakor kažejo vsa znamenja, stoji tik pred obnovitvijo trgovskih pogajanj z Italijo ter pred izvršitvijo določb, ki so vsebovane v sanmargheritskih konvencijah. Vlada hoče razčistiti odnose z Italijo.

Urejeno razmerje med obema državama je predpogoj za izgraditev solidnega političnega sistema v srednji Evropi. Nasledstvene države v osrčju Evrope še bolelojajo vedno na težkih boleznih: gospodarske krize, produkcijske krize, valutne mizerije, prometni, carinski in železniški tarifni kaos. Dober korak naprej so rezultati, ki jih zaznamuje medparlamentarna trgovinska konferenca v Pragi. Dr. Beneš, gotovo eden najodličnejših diplomatov in politikov, je ob priložnosti te konference izrekel besede, ki so našle v vseh delegacijah mnogo živahnega odmeva. Rekel je, ako je na svetu nekaj absolutnega, potem se mora temu absolutnemu posvetiti vsa dobra volja. Zdi se, da je to njegovo geslo, ki ga vodi v vseh političnih in diplomatskih ukrepih. Javna tajnost je, da je naša zunanja politika tesno združena z zunanjo politiko češkoslovaške republike. Že v tem dejstvu imamo najboljšo garancijo, da naša vlada ne misli pod nobenim pogojem žrtvovati v jadranskem sporu našega prestiža, ker bi taka žrtev bila pred vsem znak naše slabosti, na drugi strani pa bi se kakršnakoli kombinacija te vrste ne dala spraviti v okvir, ki sta ga zbilja po precejšnjih težavah dr. Beneš in dr. Ninčić. Sicer pa naj zadostuje opozorilo, da je Stjepan Radić v svojem zadnjem govoru sam omenil, da korakata oba državnika po eni zunanje-politični poti.

V naši zunanji politiki se jasno izraža koncepcija, katero je osvojila vsa srednja Evropa, v kolikor priznava mirovne pogodbe in neovržitni status quo. Češkoslovaška republika, Poljska, Romunija, Jugoslavija in od premaganih držav še najbolj mala in finančno obubožana Avstrija čutijo veliko potrebo resničnega miru in sistematičnega dela v svrhu gospodarske in kulturne obnove. V tem oziru je storil dr. Ninčić kot zunanji minister naše kraljevine zelo veliko. Kakor dr. Beneš zaupa češkoslovaška vlada, ne oziraje se na njeno sestavo ali na osebna imena, tako uživa tudi dr. Ninčić popolno zaupanje. V interesu države in smotrene zunanje politike je, da se v zunanjem ministertvu ne vršijo pogoste spremembe glede osebe hišnega gospodarja. Realnost je pokazala, da se za enkrat ne moremo misliti na idealno rešitev vseh spornih točk z našimi sosedi ter s premaganimi državami v srednji Evropi. Za enkrat nam ne preostaja nič drugega, nego najkrajša pot, ki vodi do korektnih in rednih odnosov s sosednimi narodi, a to so trgovsko-politične pogodbe, carinske konvencije in slični sporazumi. To je pravzaprav prva etapa na poti do pomirjenja in gospodarske obnove v srednji Evropi.

Srednjeevropski politični sistem, kakor si ga zamišlja dr. Beneš, in kakor ga brezdvomno odobrava tudi vlada naše kraljevine, temelji na mirovnih pogodbah. Slejalprej se mora ustvariti v srednji Evropi obilježje miru. Mirno delo in naravni razvoj narodov v me-

Narodna skupščina.

Smrt poslanca dr. Kockarja. — Crnogorski avtonomist za delo v skupščini. — „Hrvatsko vprašanje“. — Burno prerekanje med poslanci.

Beograd, 25. maja. (Z) Danes ob 9. uri 30 minut je otvoril dr. Peleš sejo narodne skupščine pred skoro prazno dvorano. Poslanci se počasi zbirajo in mirno zavzemajo svoje prostore. Po odobrenju zapisnika prejšnje seje dobi besedo g. Pera Marković (demokrat), ki se ponovno bavi z vprašanjem mandata dr. Ivana Ribarja in omenja razne zlorabe pri volitvah v virovitiški županiji.

Za tem je govoril Dušan Grgić, ki je odgovarjal na izvajanje Pere Markovića. V svojem govoru se je dotaknil tudi potovanja g. Ljube Davidovića v Zagreb in naglašal vpliv tega potovanja. Gosp. Ljuba Davidović je kratko odgovarjal na vprašanja gosp. Grgića in se branil pred njegovimi napadi. Za njim je govoril g. Miloš Radosavljević o istem predmetu kakor g. Pera Marković, opozarjajoč mimogrede na razmere v kragujevačkem okrožju. Govoril je o vojni odškodnini, odgovarjal pa mu je Laza Marković. Pri tej priložnosti je prišlo do prepira in hrušča. Demokrati protestirajo, ker je dr. Peleš dal besedo Markoviću.

Nato je govoril g. Voja Marinković, ki je vztrajal pri tem, da skupščina ne sklepa o mandatu Mijovićevega, dokler verificacijski odbor ne prouči vprašanja, dali je on politik, ali pa politični uradnik. Na koncu prosi, da se njegov predlog glede Mijovića da na glasovanje. Poročevalec demokratskega kluba g. dr. Marković sprejme ta predlog v imenu manjšine. Na koncu je govoril še poročevalec večine g. dr. Kojić. Seja se zaključil ob pol 1. uri, a sledeča je določena za 4. uro popoldne.

Beograd, dne 25. maja. (B) Danes popoldne ob pol 5. uri se je začela seja narodne skupščine. Tajnik g. Voja Janjić je obvestil narodno skupščino o smrti radikalnega poslanca g. dr. Jovana Kockarja in o tem, da ima priti na njegovo mesto dr. Momčilo Ivković. Na vprašanje g. dr. Peleša, da li skupščina to sprejme, je skupščina odgovorila, da sprejme. Nato se je začela serija govorov, ki trajajo še sedaj.

Prvi je dobil besedo g. Risto Popović, crnogorski avtonomist, ki je go-

voril o načinu, kakor se je Črna gora osvobodila suženjstva in o zgodovini ujedinjenja s kraljevino Srbov, Hrvatov in Slovencev. Ta govor je bil večkrat prekinjen z odobravanjem in ploskanjem. Na koncu govora je rekel, da ni treba, da bi se kregali v skupščini, ker se to ne spodobi ujedinjenemu narodu. Drugi govornik je bil g. Dragutin Pečić, (dem.), ki je s pravnega stališča branil mandat g. dr. Mijovića. Za njim je dobil besedo minister notranjih del g. Vujičić radi osebnega pojasnila g. Pečiću.

Nato je govoril g. Milan Stefanović (rad.); v svojem govoru je zahteval, da se razveljavi cela lista dr. Mijovića in dr. Vukotića ter pojasnjeval položaj Mijovićevega kot položaj pomočnika ministra notranjih del. Nato je govoril o takozvanem hrvatskem vprašanju in rekel: Strinjamo se vsi v tem, da se to vprašanje reši, samo se ne strinjamo glede taktike. Nato je govoril o zaslugi radikalne stranke in o njenem plodnosnem 40-letnem delovanju in povdarjal, da so neumestna vsa očitavanja, da so radikalni samo zavoljo oblasti stopili v pogajanja z Radićem in ostalimi blokadi. Pravi, da se bodo člani radikalne stranke vedno zoperstavliali tistim, ki hočejo razrušiti to jedinstvo. Naglašala, da so mnogi sinovi in člani radikalne stranke padli za to jedinstvo in za to kraljevino na Suhoboru, Rudniku, Ceru, Kajmakčalanu itd. Njegovemu govoru je ploskala cela skupščina.

Potem je dobil besedo g. Joka Popović, demokrat, in govoril o mandatu g. Mijovića, dokazujoč, da ta ni bil državni organ. Nato je nastal velik prepir med radikali in demokrati. V svojem govoru je Popović napadel g. dr. Velizar Jankovića, očitajoč mu njegovo baje protizakonito agitacijo. Kot zadnji je govoril dr. Velizar Janković, in dajal Popoviću osebno pojasnilo, pri čemer je nastalo hudo prerekanje med radikali in demokrati, tako da je predsednik skupščine g. dr. Peleš moral opominjati posamezne poslance, neprestano zvoniti ter pozivati za miru. Končno je govoril še dr. Milan Stojković (radikal), na kar je nastopil odmor.

Rekonstrukcija vlade.

Beograd, 25. maja. (B) Urednik »Tribune« se je razgovarjal z ministrom agrarne reforme g. Krsto Miletićem o njegovi ostavki. G. Miletić je izjavil sledeče: »Vesti o vzroku moje ostavke so neresnične. Ostavko sem podal že pred 4 dnevi in sicer vsled utrujenosti. Moje ministertvo ima preveč posla ter sem jaz le izkoristil priložnost rekonstrukcije vlade, da se nekoliko odpočijem. V radikalnem klubu ni nihče napadel niti mene, niti drugih ministrov. Ta vest je objavljena v očitivnem namenu, da izzove neslogo v klubu. Vidite, to so razlogi moje ostavke.«

Kralj in kraljica potujeta v Šumadijo.

Beograd, 25. maja. (Z) »Novosti« poročajo: Nj. Vel. kralj in kraljica odpotujeta v kratkem v Šumadijo in vzhodno Srbijo. Nj. Vel. kralj še po vojni ni videl istočne Srbije in Nj. Vel. kraljica še ni videla zibelke Karadjevićev. To skupno potovanje bo velike važnosti za kraje, po katerih bo potovala kraljevska dvojica.

Naše reparacijske zahteve.

Beograd, 25. maja. (B) Pojutrišnjem pride na poziv vlade naš delegat v reparacijski komisiji v Parizu, g. Djordje Djurić, da poroča vladi o štadiju, v katerem se nahajajo naše reparacijske zahteve.

čaj relativne ekspanzivnosti so predpogoj za usjanovitev novega sistema, ki bo dejanska garancija za resnično pomirjenje toliko izmučene srednje Evrope. Našo diplomacijo čakajo pri tem delu težke naloge, ali prepričani smo, da bo izkušeni zunanji minister dr. Nin-

čić v sporazumu z ostalimi činitelji storil vse, da se z naše strani omogoči človekoljubna intencija dr. Beneša. Narodna radikalna stranka je ponovno pokazala, da ji gre za utrditev miru ne samo na Balkanu, temveč tudi v Evropi.

Konferenca v Rimu.

ODHOD NAŠE DELEGACIJE V PARITETNI KOMISIJI — VPRAŠANJE TRGOVINSKE POGODBE.

Beograd, 25. maja. (Z) Oddelek za tisk javlja: Sinoči so odpotovali v Rim člani paritetne komisije dr. Ribar, dr. Štovič in Račić, da nadaljujejo pogajanja o izvršitvi konvencij, sklenjenih v San Margheriti. Z njimi potujejo strokovni svetovalci, katerih prisotnost je potrebna radi razpravljanja o finančnih in gospodarskih vprašanjih, katera izvirajo iz omenjenih konvencij. Obe vladi želita, da se vsa ta sporna vprašanja, kakor tudi vse razmejitve spravijo z dnevnega reda. Delegati za sklepanje trgovinskega dogovora bodo istotako odpotovali tekom teh dni. Že-

lja obeh vlad je, da bi bil trgovinski dogovor čimprej spopolnjen tudi z dogovorjenimi tarifnimi postavkami. Ker v naši kraljevini splošne carinske tarife še niso izdelane, se je takoj pristopilo k njih izdelavi. Čez nekaj dni bo dovršila specialna komisija, ki proučava to vprašanje, svoje posle in izdelala predlog za novo občo carinsko tarifo. Ta predlog se bo vzel kot podlaga za pogajanja v Rimu za tarijske koncesije. Vse kaže na to, da bo nova trgovinska pogodba naše kraljevine s kraljevino Italijo v kratkem zaključena. To bo po vojni naša prva tarijska pogodba.

Mednarodna konferenca v Fragi.

Beograd, 25. maja. (B) Iz Prage javljajo: Mednarodna - parlamentarna trgovinska konferenca je povdarjala v svoji sklepni seji, da se mora obnoviti zaupanje med državami in je pozvala belgijsko vlado, da skliče diplomatsko konferenco, katera bo razpravljala o vprašanjih, ki so v zvezi s to obnovo in o kateri je že sedanja konferenca nekoliko razpravljala. Italijanska delegacija je osvojila ta projekt pod pogojem, da se bodo upoštevale pravice upnikov raznih držav. Nato se je razpravljalo o stanju denarja v posameznih državah, ter se je sklenilo, da se uvede strogo štedenje, da se bo mogoče izogniti inflaciji in da se državam, katerih denar je padel, da mednarodno posojilo tako, da bi služila ta posojila izključno le njihovu gospodarskemu ozdravljenju. Mednarodna posojila morajo biti pravilno razdeljena med vse oslabele dežele.

K DEMISIJI FRANCOSKE VLADE.

Pariz, 25. maja. (K) »Agence Havas« javlja: Čim je bil znan sklep, s katerim se je državno sodišče izreкло za nepristojno, je šel justični minister Colrat k ministrskemu predsedniku Poincareju in mu je ponudil svojo demisijo. Poincare je rekel, da odločba državnega razsodišča tangira celokupni kabinet, ki se je solidarno izrekel za to,

PRED REŠITVIJO PROFESORSKEGA VPRAŠANJA.

Beograd, dne 25. maja. (B) Povodom ostavk, ki so jih učitelji in učiteljice srednjih in strokovnih šol podale, je minister prosvete izdal odlok, potem ko si je pribavil mnenje ministrskega sveta, da se ostavke ne sprejmejo. Sprejetje ostavk bi imelo težke posledice v prvi vrsti za učence srednjih šol in za ves srednješolski pouk. Vsled tega smatra minister za potrebno, da se morajo razlogi, ki so napotili nastavljalke k temu, da so podali ostavke, odstraniti v najkrajšem času, kar se bo tudi zgodilo, ker sta zakonah o civilnih uradnikih in o srednjih šolah že pripravljena, da se predložita skupščini in se bo o njima v kratkem sklepalo. Vesti nekaterih beograjskih listov, da je minister prosvete predložil ukaz, da se ostavke sprejmejo, a da Nj. Vel. kralj ukaza ni hotel podpisati, so tendenčno izjeme in imajo namen, da se zmešnjava v tem delikatnem vprašanju še poveča.

da se zatre komunistično rovarjenje. Ministri so bili nujno sklicani in so se razgovarjali o položaju. Večina njih je bila nazirana, da se sklep tiče le pravnega postopka, na noben način pa ne politike vlade, ki sta jo vedno odobraval obe zbornici. Poincare pa je v kljub temu vztrajal na demisijskem sklepu. Prezident Millerand je pa ovrget pomisleke, ki so jih uveljavljali ministri.

Mariborski občinski svet.

Maribor, 25. maja.

Današnja seja občinskega sveta se je pričela ob 7.30. Pred prehodom na dnevni red je poročal župan, da se vsled prekratkega časa nameravani banket na čast češkoslovaškim gostom, ki so se vračali v Bratislavo, ni vršil, pač pa jih je župan povabil v kolodvorsko restavracijo, kjer je bil prirejen zakusek.

Glede uradnih prostorov za državno borzo dela se sklene, da občinski svet prekine pogodbo s sedanjim najemnikom Zamido, ki bi bil pripravljen prepustiti svoje prostore na Slomškovem trgu proti odpravnini 15.000 Din. in da se uvedejo pogajanja za te prostore neposredno s hišnim lastnikom. Ta zahteva mesečno najemnino 450 Din. vendar pa si pridržuje pravico povzika. Občinski svet je pristal na to zahtevo, vendar s pogojem, da se sklene najemninska pogodba za dobo dveh let.

Prošnja upokojenega višjega oficijala mestnega magistrata Ivana Witzlerja, ki prosi, da se mu vsled preselitve v Gradec izplačajo prejemki kakor tudi draginjska in družinska doklada v inozemstvu, se izroči pravnemu odseku, ker se je ugotovilo, da ima imenovani v Gradcu trgovino. Tudi vloga mestnega knjigovodstva glede ureditve draginjskih doklad uslužbenecv mestnega električnega podjetja se izroči pravnemu odseku.

Tvrški Franz se podaljša rok za zgradbo novega poslopja na mestu, kjer stoji rojstna hiša Tegetthofa (na oglu Gosposke ulice in Slovenske ulice), to pa iz razloga, ker je prodal stavbišče tvrški Tavčar in se morajo lastniški odnosi šele urediti. V stanovanjsko razsodišče se namesto majorja Krištolta določi kapetan Šarnbek.

Dimnikarska dela se izroče dimnikarskemu mojstru Raceku proti letnemu pavšalu 4.000 Din. Mestna kleparska dela se izroče kleparju Karbi. Magdalenskemu olepševalnemu društvu se na njegovo prošnjo dovoli enkratna

podpora 500 Din. Ravnatelj deklishe osnovne šole v Magdalenskem predmestju prosi za delno napeljavo električne razsvetljave. V proračun za izvedbo dela predvideni znesek 2830 Din se odobri.

Zveza za tujski promet je izdala brošuro o Sloveniji. Vsled ponudbe, stavljene mestnemu magistratu za odkup 20 izvodov po 40 Din., se dovoli potreben kredit.

Ravnateljstvo mestne realke prosi za prispevek 16.000 Din za pisarniške svrhe. Po daljši debati se dovoli za-prošeni znesek. Nadalje se sklene, da se ustanovi mestna mesnica in sicer začasno za dobo enega meseca. Namen te mesnice je, da nudi prebivalstvu možnost za nakup cenejšega mesa in upliva obenem tudi na tržne cene mesa. Občinski svetnik Bahun se v ostri kritiki obrača proti tujakšnim mesarjem, ki izvažajo živino in meso v inozemstvo, dočim zapirajo svoje mesnice že v ranih urah, kar dokazuje, da jim za domače konsumente sploh ni mar.

Nato se prečita večje število pritožb proti globam zaradi nerednega pobiranja nočnega davka v gostilnah in kavarnah. Pritožbe se večinoma zavrnejo, pri nekaterih pa se globe znižajo. G. Tereziji Suppanz se podeli dovoljenje za zgradbo vile v Cvetlični ulici, vendar pa s pogojem, da je zid tako močan, da se more zgraditi na stavbo še drugo nadstropje. Nato se javna seja zaključil ter se prične tajna seja.

Današnje prireditve.

V Ljubljani.

Drama: »Kar hočete«. Red C.
Opera: Zaprto.
V Unionu: Simfonični koncert »Zveze godbenik« ob 8. uri zvečer.
Kino »Latica«: »Spletka in ljubav«.
Kino »deal«: »Pot v pekel«.
Kino volti: »Kralj Osoščanec 2. del«.

Koroške oblasti aretirale našega državljanina pod pretvezo „veleizdaje“! Aretacija koroškega rojaka g. Borovnika na podlagi denunciacije.

Celovec, 25. maja. (Poroč. »Jurijevim Novostim«.) V tukajšnje zapore so pripeljali koroškega rojaka in državljanina kraljevine Srbov, Hrvatov in Slovencev, g. Antona Borovnika, doma iz Borovelj, sedaj uglednega trgovca v Zagrebu.

G. Borovnik je prišel na binkoštno soboto v obiske k sorodnikom v Borovlje, toda komaj je bil dve uri pod rojstnim krovom, že sta se pojavila v hiši dva orožnika in ga aretirala, češ, da je »veleizdajalec«. Prignala sta ga v Celovec, kjer čaka sedaj na »heimatsdienstovsko« justico.

Aretacijo je povzročila brezdvomno ogabna denunciacija, ki je seveda »Heimatsdienst« prav prišla, da se znesne nad uglednim jugoslovenskim državljanom samo zato, ker je koroški rojak in kot tak seveda — »veleizdajalec«. G. Borovnik je že nad dve leti državljan kraljevine SHS.

Opozarjamo na ta slučaj našo vlado in naše poslance. Dolžnost vlade je, da zahteva od koroških oblasti, da nemudoma izpuste po nedolžnem aretirane našega državljanina. V slučaju, ako se koroške oblasti takoj ne odzovejo zahtevi naše vlade, naj izvede naša vlada potrebne represalije.

Država in svoboda tiska.

Pred nekaj dnevi je imel g. Ljuba Jovanović govor na seji beogradske radikalne omladine. V tem govoru je g. Jovanović izjavil, da bratje Hrvati še danes ne morejo razumeti svobode, katero uživajo po tolikih letih suženjstva. To je popolnoma točno, kar uvidevamo vsi. Zato smo mnenja, da ni bilo potrebno prenašanje s centralizmom. De facto danes onega centralizma, za katerega gre, ni. V Srbiji imamo svoje zakone, na Hrvatskem druge, v Bosni tretje, pri nas zopet drugačne itd. Toda vsi uživamo popolnoma isto svobodo.

Z mirno vestjo lahko priznamo, da uživa največjo svobodo v današnji kraljevini SHS baš tisk. Čl. 13 ustave se glasi: »Tisk je svoboden«. To pomenja, da vsakdo lahko piše in tiska kar hoče, kar mu slučajno pride na misel. Zato pišejo nasprotni listi o zgodovinskih osebnostih, ki jih spoštuje ves civilizirani svet, zelo poniževalno in demagoško. Najboljši primer zato je g. Pašić, voditelj NRS. To je mož, ki ne pripada več nam, čeravno nas še vedno vodi. On pripada zgodovini. Angleži, Francozi, Italijani, Amerikanci, pa ako hočete tudi naši dovčerajšnji sovražniki Bolgari, Nemci, Avstrijci itd. bolj spoštujejo g. Pašića, nego lastni državljani. To vse se dogaja radi svobode tiska, ki ga je država podarila svojim državljanom.

Pred vojno je obstajala taka svoboda v mali Srbiji in je seveda za tedanje razmere bila na mestu. Srbi so bili samostojni in svobodni. Za časa najreakcionarnejših režimov, je ostal srbski tisk na višini, s katere je branil svobodo, ki jo je užival. Končno je bil srbski tisk patrijotičen in nikdar ni bilo najti besede proti kralju, kaj šele proti državi. Kako je danes? Danes je popolnoma drugače.

»Svoboda tiska« je bila utemeljena do vojne demobilizacije, kajti vojska je imela še vedno precej ugleda pri raznih črno - rumenih avstrijakantih. Po demobilizaciji so se ti elementi oprileh tiska, ki ga izkoriščajo proti kralju, vojski, državi, ter poedinim plemenom ki sestavljajo današnjo državo, posebno pa proti Srbom in Srbiji.

Vsi ti brezimni in javni pisci takih infamij vedo, koliko so pretrpeli Srbi in Srbija za ustanovitev današnje države. Oni dobro vedo, da je prišla zmagovita srbska vojska v 18. dnehu od Soluna do Subotice in oni tudi vedo, kako je ta vojska vkorakala v Slavonijo, Hrvatsko, Bosno in Slovenijo ter vse pokrajine naše države. Srbska vojska bi lahko leta 1918 prišla k nam kot zmagovalec in bi postopala z nami kot s sovražniki, ne pa kot z brati. Srbija bi lahko kakor prej Avstrija zavladala nad nami. Toda Srbija ni tega storila. Prišli so k nam kot bratje. Oni so Slovani in

sicer največji Slovani. Pozabili so na vse vojne težave, šli so preko vseh žalitev in nas objeli v svoje bratske roke. V zahvalo za to napada danes nasprotni tisk, kakor smo rekli najbolj Srbe in Srbijo.

Pred leti in tudi med vojno so pisali dunajski listi, posebno pa židovska »Neue Freie Presse« z ostalim židovskim tiskom vred, najslabše stvari o Srbiji in Srbiji, proti srbskemu kralju in srbski državi. Z največjim imperijalistično - nemškim zanosom in avstrijskantsko - vaticanskimi idejami so zahtevali uničenje srbskega naroda in Srbije. Na Dunaju, v Berlinu, v Sofiji ne pišejo danes več tako kot so pisali pred in med vojno. Vsi ti listi pišejo danes z velikim ugledom pred našo državo, kraljem, vojsko in našim narodom in s spoštovanjem govore o Beogradu, kot prestolici naše države. Mesto tega pa se je pojavilo leta 1920 tako pisanje v naši državi. Številni hrvatski in slovenski listi pišejo danes v istem predvojnem avstrijskem duhu. Ti listi napadajo vse vprek v državi, začeniši od kralja tja do zadnjega lokalnega politika, ki zagovarja edinstvo in današnjo državo.

Svoboda tiska znači višek politične zrelosti kakega naroda in je dragocena pridobitev za uspešni razvoj državnega življenja, ne glede na vrednote v kulturnem, gospodarskem in socialnem oziru. Neomejena svoboda tiska pa more biti seveda tudi nevarno orožje v rokah brezvestnih demagogov, kar vidimo pri nas zelo od blizu. Toda kakor bi bilo nesmiselno uničiti n. pr. vse nože, ker je ta ali oni zločinec zaklal z nožem svojega bližnjega, tako noben pameten in svobodoljubni državljan ne more zahtevati, da bi se vsled zlorabe tiskovne svobode s strani brezvestnežev uničila ena najdragocenejših pridobitev modernega državnopolitičnega življenja. Dolžnost države in onih, ki jim je dobrobit naše skupne domovine na umu, pa mora biti, da s primerno in obenem uspešno zakonodajo prepreči zlorabo tiskovne svobode in da se oni, ki se ne zavedajo svojih dolžnosti napram narodu in državi, po tozadevnem zakonu eksemplarično kaznujejo.

BLAGOVNI PROMET Z MADŽARSKO.

Budimpešta, 24. maja. (K) Južna železnica je izdala komunike, da je sedaj odprt madžarsko-jugoslovenski blagovni promet za tovore v vagonih tudi po progih Virovitica-Barč. S to odredbo bo mnogo pridobil tudi avstrijsko - slovenski tovarni promet čez Kanižo in Wiener Neustadt. Kosovni blagovni promet bo na tej progii odprt najbrže že v par tednih.

Reparacijski načrti.

Pariški »Temps«, ki je doslej vedno zagovarjal tezo, da bo Francija od deleža, ki znaša 82 milijard bonov skupine C, zahtevala samo toliko, kolikor bodo zavezniki od Francije same zahtevali, povdarja sedaj, da je ameriška zahteva, naslovljena na Francijo in Italijo, v tem trenutku sicer terminirana, vsekakor pa se bo realizirala. Zedinjene države delujejo metodično na to, da se njene zahteve izplačajo. Najprej je bila sklenjena konvencija z Anglijo, potem so bila obnovljena pogajanja glede stroškov ameriške okupacijske armade. Z ozirom na dejstvo, da posedujeta Francija in Italija porušene pokrajine, ju Amerika doslej še ni nadlegovala. Ameriški upnik zna čakati, vendar pa noče pozabiti. Na to okolnost se morata Francija in Italija ozirati ob priliki pogajanj z Nemčijo. V ostalem zagovarja »Temps« načelo, da naj imejtelji marke zahtevajo od Nemčije odškodnine, ki jim je nastala vsled padca nemške valute. Ugovor nemške vlade, češ, da se zahteva od nje, naj ona jamči za ponesrečeno spekulacijo, nima prav nobene vrednosti. Nemška vlada je propagirala nakupovanje marke in njej enakih vrednot. Nemška vlada je na drugi strani provocirala padec tečaja pri tem pa so profitirali nemški izvozniki. Če je torej izmenstvo spikularno z marko, potem je Nemčija s svoje strani te igralce ogoljufala in jim dala priložnosti, skriti se za reparacijske upnike. Od 1500 milijonov dolarjev, ki jih zahtevajo Zedinjene države na samih reparacijah od Nemčije, in ki se naj z Nemčijo direktno uredijo, odpade 21 milijonov dolarjev na odškodninske zahteve za razvrednotene naslove. Amerika je tudi na to pomislila, zato imenuje »Temps« to ameriško politiko s popolnim pravom: »šola upnikov«.

Gerville - Réache, urednik lista »Infor-

mation«, piše, češ da je najboljšo rešitev reparacijskega problema medzvezniških dolgov predložil prof. Jean Lescaure v Bordeauxu. Ta predlog je napravil na vladne kroge velik vtis. Principi obstoja v tem, naložiti Nemčiji finančno breme, ki bi v 15 letih približno odgovarjalo dolgu Francije. Vse do 1. januarja 1923 od posameznih dežel za reparacije plačane vsote, bi se kompenzirale z medzvezniškimi dolgi, Nemčijo pa bi se oprostilo plačevanja teh predjemov. Francija bi Nemčiji odpustila vsoto 97 milijard 740 milijonov papirnatih frankov, ako bi obenem Anglija in Amerika svoje respektivne zahteve v Franciji anulirali v znesku 500 milijonov funtov in 2 milijardi 950.763.000 dolarjev. Nemčija bi odslej plačevala samo reparacije in penzije, kakor jih ima plačevati od 1. januarja 1923. V to svrhu bi se v deželah upnikov emitirala nemška posojila, seveda po za Nemčijo ugodnem tečaju. Nemčija bi morala skrbeti samo za obresti teh posojil, ki bi znašale v prvem letu maksimalno 500 milijonov zlatih mark, (realno papirnatih franki, lire funti, itd.). V 10 letih bi dosegle maksimum 3 do 4 milijard, odvisnih od redukcije angleških zahtev. Tudi v najslabšem slučaju bi nemški dolg znašal anno 1933 jedva 200 milijard papirnatih frankov, (ki bi jih Francija morala vzeti nase), če bi reparacije in pokojnine plačevala iz lastnih sredstev. Da se je pa izogniti nevarnostim za subskribente posojil, bi se zahtevalo zastavščine in garancije. Prednost tega projekta obstojijo v tem, da se prevoz velikih kapitalij iz ene dežele v drugo, tako za medzvezniške dolge, kakor tudi za nemški dolg onemogočijo, s tem pa tudi zmešnjave na finančnih tržiščih. Tako bi Nemčija, sorazmerno svoji situaciji nosila kar v začetku relativno lahka fin. bremena.

+ Ravnatelj Gustav Pirc

Že delj časa so pogrešali gen. ravn. Kmet. družbe g. Gustava Pirca, ki je bil eden naših najboljših gospodarskih strokovnjakov, delaven in priden mož, ki si je pridobil izredne zasluge za razvoj našega naroda posebno z ozirom na kmetijstvo. Že ko so g. Pirca pogrešili, se je pojavil sum, da je v razburjenosti izvršil samomor radi brezobzirnih napadov, ki so jih kljub njegovim velikim zaslugam ravno v zadnjem času vrziorile gotove politične skuptne. Predčverčajšem so opazili ljudje v bližini Pirčeve vile v globini Bohinjskega jezera nekaj trupla podobnega. Ker pa je bilo jezero silno nemirno, niso mogli ničesar napraviti. Včeraj zjutraj pa se je peljal okrog 8. ure Josip Malen, Kramarjev iz Laškega rovta, po cesti ob jezeru. V bližini Stöhrove vile se mu je začel konj plašiti. Vzpenjal se je in hrskal in ni hotel naprej. Malen je skočil z voza in je kmalu zagledal v vodi utopljenca. Poklical je sosede in še le po enournem naporu delu se je posrečilo, da so truplo potegnili na suho. Naložili so ga na čoln in odpeljali v njegovo, na nasprotni strani ležečo vilo. Včeraj je bila v Bohinju sodna komisija v svrhu ugotovitve smrtnega vzroka. Nato so prepeljali truplo v Srednjo vas. Pri utopljenču so našli v listnici 187 Din in pismo dr. Hacina, naslovljeno na dr. Šviglja in pa uro. Klobuka niso našli. Na glavi so ugotovili več ran, vendar so mnenja, da so valovi precej razburkanega jezera butali s truplom ob obrežne skale, ter da o kakem napadu ni govora. Pogreb pokojnika se vrši v soboto ob pol 4. uri popoldne na pokopališču v Srednji vasi v Bohinju.

Gustav Pirc je bil rojen leta 1859 v Skofiji Loki. Po dovršenih kmetijskih študijah in praksi na Češkem, je bil štiri leta učitelj na Kranjski deželni viinarski in sadjarski šoli na Slapu. Leta 1884. je postal tajnik Kmetijske družbe in državni potovalni učitelj za kmetijstvo. Pokojni si je pridobil na polju našega kmetijstva velike zasluge. Z njegovo vztrajnostjo je dosegel da je stela družba l. 1919. nad 30 tisoč članov, medtem, ko jih je bilo pri njegovem nastopu komaj 500. Skozi 35 let je urejal in povečini tudi sam pisal list »Kmetovalec«, ki ga je ustanovil sam. Posebno intenzivno se je posvetil delovanju na polju kmetijskega pouka po deželi. Veliki napredek živinoreje je v veliki meri njegova zasluga. Vztrajno je propagiral misel mlekarških zadrug. Svojo pažnjo je posvečal tudi izboljšanju planin ter vinogradov na Dolenjskem. Za te svoje zasluge je bil leta 1921 slovesno odlikovan z redom sv. Save III. razreda Sedaj je bil generalni ravnatelj Kmetijske družbe.

Organizacija NRS.

OBLASTNI ODBOR NRS V MARIBORU

vabi na izredno sejo oblastnega odbora NRS, ki se bo vršila v nedeljo, dne 27. maja t. l. ob 10. dop. v tajništvo NRS, Maribor, Franč. ul. 14.

Dnevni red:

1. Poročilo o dosedanjem razvijanju strankine org.
2. Poročilo o moralnem in materialnem položaju stranke.
3. Slučajnosti.

+ Dr. Jovan Kockar.

Nenadna smrt je ugrabila enega izmed najboljših in najidealnejših borcev za svetle ideale narodnega radikalizma. 23. t. m. je v Novem Sadu preminul narodni poslanec dr. Jovan Kockar, član poslanskega kluba Narodne radikalne stranke. Dr. Kockar se je 22. t. m. odpeljal v Beograd, da prisostvuje sejam narodne skupščine. V vlak u mu je postalo slabo, a svojim sopotnikom ni hotel o tem ničesar povedati. Ne da bi komu kaj omenil, se je odpravil takoj v novosadsko bolnico, ter je pozval brzojavno svojo ženo iz Osijeka. Zdravniki so ugotovili težko komplikacijo v črevesju, vsled česar se je moral podvreči operaciji. Operacije ni prestal in je kmalu nato umrl. Mrtvu telo je bilo prepeljano v Osijek, kjer so ga položili na pokopališču v Gornjem gradu k zadnjemu počitku. Pokojnik zapušču vdovo in tri otroke.

Dr. Jovan Kockar je bil po poklicu odvetnik. Rodil se je leta 1877 v Osijeku, njegovi starši so bili kmetje. Gimnazijo je dovršil v Osijeku, pravne študije pa v Zagrebu in na Dunaju, kot štipendist svojega rodnega mesta Osijek. V omladinskem gibanju je igral veliko vlogo. Leta 1903 je bil imenovan za pristava v Vinkovcih. Nato je zapustil sodniško prakso ter se posvetil advokaturi. Leta 1904 je bil promoviran za doktorja. Od tega časa je aktivno deloval v politiki kot pripadnik takratne Srbske Narodne radikalne stranke, ki ga je dvakrat kandidirala za hrvatsko - slavonski sabor v daljšem srežu. Z časa vojne je bil denunciran kot vele-srb. Vrgil so ga v ječo, pozneje pa je moral odslužiti dve in pol leti v madžarskem polku v Eperjesu, in sicer kot navaden prostak. V dnevi osvobodjenja je vstopil v osiješko Narodno veče, kjer je neumorno deloval za ujedinjenje s kraljevino Srbijo. Ko so se politične razmere v novo osvobojenih pokrajinah nekoliko uredile, je stopil dr. Kockar, kakor vsi drugi pristaja Narodne radikalne stranke, v Narodno radikalno stranko v Srbiji, ki sta ji načelovala g. Nikola Pašić in g. Stojan Protić. Zaupanje naroda, ga je postavilo za predsednika mestne organizacije v Osijeku in za predsednika okrožne organizacije c virovitiški županiji. Deloval je ne samo na političnem, temveč tudi na kulturnem in gospodarskem polju. Leta 1910 je osnoval »Srpsku ratarsku i zanatlijsku štedionicu d. d. v Osijeku«, nadalje »Srpsku štampariju d. d. v Osijeku«. Bil je starosta osiješkega Sokola in predsednik srbske cerkvene občine v Osijeku. Leta 1920 je privedel pokojnik 11 radikalov v mestno zbornico v Osijeku, tako da je postala radikalna skupina najmočnejša. Bil je poslanec ustavotvorne skupščine, o priliki zadnjih volitev pa je bil ponovno izvoljen za narodnega poslanca. — Zvestemu narodnemu borcu bodi ohranjen trajen spomin.

Seja je z ozirom na današnji položaj stranke zelo važna, ter prosimo za polnoštevilno udeležbo.

OKROŽNICA.

I. Srezki odbori naj sestavijo in predložijo oblastni seji dne 27. maja natančno poročilo o gospod. in pol. željah okraja in krajev v svrhu skupne akcije.

II. Srezki odbori naj z vso vnuemo začno z organizacijo krajev in naj do končne organizacije pridobijo na posameznih voličih po 1 — 2 zaupnika v svrhu razpošiljanja strankinega tiska.

Maksim Gorki:

Pravljica.

Na eni strani zemlje so živeli Matičkovi, na drugi pa Martinčkovi, med njimi pa je bila reka.

Zemlja je tesno mesto, ljudje se samogoltni in nevoščljivi in zato nastane med ljudmi radi najmanjše stvari — pretepe; kakor hitro ni komu kaj všeč, takoj zakriči — ura! in — s pestjo v gobec.

Stepejo se, premagajo drug druga in hajdi preštevati dobiček in zgubo: seštejejo — kaj za vraga? ... — zdi se, da so se dobro bili, naravnost brez usmiljenja, a zdaj naenkrat izgleda, — da se ni izplačalo.

Prisojajo Matičkovi:

»Saj, če dobro premišliš, ni Martinček več kot deset para vreden, da smo ga pa ubili, nas je stalo cele tri dinarje. Kako neki to?«

Martinčkovi tudi premišlujejo:

»Za živega Matička živ krst ne bi dal več ko en groš, da smo ga pa s sveta spravili, treba je bilo potrošiti poldrugi dinar!«

»Kako je to mogoče?«

In v strahu drug pred drugim sklemejo:

»Trebalo je nabaviti več orožja.«

tedad bo vojna hitreje tekla in uboj bo potem ceneje.«

A njihovi verižniki si nabijajo debelo mošnjo in kriče:

»Ala fantje, rešujete domovino Domovina je draga!«

Pripravili so orožja brez števila, izbrali si pripraven čas in hajdi drug druga s sveta spravljati!

Bili so se, bili, premagali drug druga, oropali in začeli so zopet šteti dobiček in stroške: naravnost nerazumljivo je!

»Tukaj,« govore Matičkovi, »ni nekaj prav. Zadnjič smo Martinčka po tri dinarje ubivali, zdaj pa smo dali za vsako pogubljeno dušo celih trideset!«

Vsi so potri. A Martinčkovim tudi ni lahko pri srcu.

»Slaba je, slaba! Tako draga je ta vojna, da bi jo človek kar pustil!«

No, kot trmasti ljudje so rešili:

»Trebalo bi bilo smrtonosno tehniko veliko bolj kot dozdaj razviti!«

A njihovi verižniki si nabijajo mošnjo in se dero:

»Fantje, domovina je v nevarnosti!«

A sami natihem in počasi cene povišujejo in povišujejo.

Razvili so Matičkovi in Martinčkovi smrtonosno tehniko, premagali drug druga, ograbili, začeli preštevati dobiček in stroške: naravnost razjokaj se!

Živ človek nobene cene nima, a ubiti ga stane vedno več in več!

V mirnem času tožijo drug drugu: »Na kant nas bo spravilo to delo!« govore Matičkovi.

»Nagi pojdemo po svetu!« se soglašajo Martinčkovi.

Vendar, če se je le kdaj čigava-koli raca napačno pod vodo skrila, so se takoj zopet stegli.

A njihovi verižniki bašejo mošnje in se pritožujejo:

»Tile bankovci človeka naravnost upelajo! Grabi jih kolikor hočeš, še jih je premalo!«

Sedem let so vojevali Matičkovi in Martinčkovi, mlatio drug druga neusmiljeno, mesta uničujejo, vse požgajo, celo petletne otroke so prisilili streljati z brzostreli. Tako daleč so prišli, da so enim ostale samo coklje, drugim pa — ničesar drugega kot kravate; čisto goli hodijo narodi.

Premagali so drug druga, oropali — začeli seštevati dobiček in stroške: kar ospanili so, ti in oni.

Oči povesijo in mrmrajo:

»Veste kaj, fantje, kakor je vidno, se smrtonosno delo popolnoma nič ne vjema z našim žepom! Le poglejte! Vsa ubiti Matiček stane tristo dinar-

jev. To ne gre, treba je drugače začeti!...«

Posvetovali so se in odšli so vsi skupaj na breg, a na nasprotni strani stoji sovražniki, tudi vsa tolpa.

Seveda, neprijetno jim je, gledajo drug na druga in kakor da jih je sram. Postali so, pocpetali malo semtertja in kriče z brega na breg:

»Kaj bi radi?«

»Mi, nič! A vi?«

»Mi tudi ničesar nečemo.«

»Mi smo prišli kar tako na reko pogledat.«

»Mi tudi...«

Stoje, praskajo se, katere je sram, a drugi žalostno vzdihujejo.

Potem zopet kriče:

»Ali imate kaj diplomatov.«

»Imamo, A vi?«

»Tudi.«

»Ah, vi!«

»A vi?«

»Da, no, pa kaj čemo?«

»In mi? Mi tudi...«

Razumeli so drug druga, pometalji diplomate v reko in začeli resno govoriti.

»Ali veste, zakaj smo prišli?«

»Menda vemo!«

»No, zakaj?«

»Mirili bi se radi!«

Začudili so se Matičkovi:

»Kako ste se tega domislili?«

A Martinčkovi se smehljajo in govore:

»Ja, veste, mi smo tudi sami zato prišli. Preveč nas že stane ta vojna.«

»To je pa gola resnica!«

»Čeprav ste sami lumpi, vendar, dajmo živeti med seboj v miru, a?«

»No, čeprav ste sami tatovi, vendar smo soglasni!«

»Dajmo, živimo po bratovsko, boga mi, ceneje bo!«

»Pa dajmo!«

Razveselili so se vsi, plešejo, skačejo, kakor obsedeni, ognje so zažgali, device drug drugemu jmeljejo, konje kradejo in kriče drug drugu, objemaje se:

»Premili bratci, ali ni lepo, a? Čeprav bi... kako bi rekel...«

A Matičkovi jim odgovarjajo:

»Predragi! Vsi smo ena duša, eno srce. Čeprav ste vi, seveda tudi... no, — je že dobro!«

Od tedaj naprej žive Matičkovi z Martinčkovimi tiho, mirno, vojno delo so popolnoma pustili in nemar in ropajo drug druga polagama, na pošten način.

A verižniki, žive, kakor vedno, po božjih zakonih...

Pravil Petruška

Dnevne novice.

Konferenca profesorjev medicinskih fakultet v Zagrebu. Zagrebški profesorji medicinske fakultete so sklicali za Binkošti konferenco v Zagreb, na katero so povabili tudi svoje tovariše iz Beograda in Ljubljane. Na konferenci so razpravljali o možnostih za čim tesnejše sodelovanje vseh fakultet. Razpravljali so tudi o aktualnih vprašanjih, ki se tičejo dela in potreb naših medicinskih fakultet.

Železničarska pragmatika. Ministrski svet je sprejel predlog prometnega ministra, da se izdela za prometno osebo poseben zakon, ki pa mora biti sestavljen v duhu splošnega uradniškega zakona, z razliko, da bodo dobivali železničarji višjo stanarino.

Inspekcijsko potovanje načelnikov. Ministrstvo za šume in rude je poslalo na inspekcijsko potovanje nekaj svojih načelnikov, ki bodo obiskali vse državne gozdove in rudnike. Po svojem povratku bodo svoje poročilo ministru.

Predpriprave za redukcijo v Sarajevu. Poedina ministrstva so se obrnila na načelstvo pokrajinske uprave v Sarajevu, da pripravijo natančen popis stalnih in honorarnih uradnikov. Načelstva bodo dala tudi svoje mišljenje o osebah, ki so primerna za redukcijo.

Za delavce, ki hočejo na Španjko. Poslaništvo naše kraljevine v Madridu javlja po ministrstvu zunanjih del, da prihajajo v zadnjem času v precej velikem številu v Španijo naši delavci, da bi si tam poiskali posla. Ker je v Španiji velik zastoj produkcije in ker je masa španskih delavcev nezaposlena, se opozarja naše delavstvo, posebno v Sloveniji, da v Španiji dela in da se naše delavstvo ne bi izpostavljalo nepotrebnim stroškom in da ne obremenjevalo naših oblasti v inozemstvu.

Proslava srebrnega škofjovskega jubileja dr. Antona Bonaventura Jegliča se vrši v dnevih 26. in 27. maja po sledečem sporedu: V soboto, dne 26. maja zvečer: ob 8. uri slovesno zvonjenje po vseh ljubljanskih cerkvah. Ob pol 9. uri: Sviranje stolne cerkve. Svirale se bodo sledeče oddelke godbe Dravske divizije v zvoniku sklaabde: 1. Premerl: Slavnostni zbor h knezoškofiji 25-letnici; 2. dr. Kimovec: Marija, Slovencev kraljica; 3. Skrupn: Papeška himna. — Ob 9. uri: Podoknica Zvezde ljubljanskih pevskih zborov pod vodstvom g. Prelovca pred škofijevim dvorcem. Peli bodo F. Juvančev: »Slovensko zemljo«, F. S. Vilhar: »Naša zvezda«, v kateri poje tenorski solo operni pevec g. Marij Simenc, in E. Adamičev koral »Ti si nas ustvaril« s spremljevanjem fanfar muzike dravske divizije. — V nedeljo, dne 27. maja: Ob pol 10. uri popoldne: Slovesni vhod jubilarja v stolnico. Potem slovesna, slovesna pontifikalna maša. Te Deum in papeška himna. Pri vstopu se bo pel Premrov »Pozdrav vladiki«, med mašo in po maši pa: Premr: Missa B. M. V., posvečena jubilarju; Premr: Graduale; Wagner: Jubilate Deo; Sattner: Te Deum; Skrupn: Papeška himna. Po kelu spremljal orkester in orgle. — Po končani cerkveni slavnostni slovesni povratek v škofijski dvorec in sprejem deputacij. — Ob 5. uri popoldne: Slavnostna predstava Kat. društva rokodelskih pomočnikov in Dramskem gledališču s sledečimi točkami: 1. St. Premr: Pozdrav vladiki. Mešan zbor z orkestrom. M. Elizabeta: Ob jubileju. Deklamacija. 3. Skrivnost sv. maše. Po Calderonu de la Barca preredila M. Elizabeta.

Železen primož 25—30 kg težak, vreden 3000 kron je bil ukraden iz dvorice ključavničarju Rud. Geijerju na Cesti na gor. železnico št. 12. Tatvina se je izvršila po noči. Primož je ukradel bržkone kak tuj voznik in ga odpeljal iz mesta.

Pogrešajo že od 22. aprila 60 letnega Matevca Jarca iz Črne vasi. Ker so ostale vse dosedanje zasebne in uradne pozvedbe brezuspešne, domnevajo, da je padel mož v Ljubljano. — Dalje pogrešajo od 13. maja 20 letnega Roka Starina, ki je bil takrat iz Ljubljane v Bišče pri Domžalah. Tudi o njem sumljo, da je padel po nesreči v Savo. Mož je bil sivo oblečen in je slep na desno oko.

Sleparski predelavec Andrej Bačič, predelavec, je ukradel svojem delavcu Ivanu Matevčiču na Brdu zlat prstan iz veržice in zlat prstan z modrim kamnom. Delavcema Stribarju Rudolfu in Martinu Preslu pa je odnesel na zaslužku prvemu 200 drugemu pa 500 Din in neznan kam pobegnil.

Društvo slovenskih književnikov prosil vse svoje člane, da bi tajništvo sporočili, pod kakimi pogoji in za kako visok honorar so prodali svoje rokopise založnikom.

Društva slov. književnikov v Ljubljani je ob priliki razpisa službe mestnega arhivarja naslovilo na občinski svet v zaščito stanovskih interesov svojih članov, pisno sledeče vsebine: »Z imenovanjem g. Otona Zupančiča za definitivnega dramaturga tukaj. Narodnega gledališča se je spraznilo njegovo dosedanje službeno mesto mestnega arhivarja. Obče znano dejstvo je, da je bilo to mesto sivočasno ustanovljeno z namenom, da se slovenskim pisateljem-leposlovcem preskrbi primerna eksistenca, tako da bi se čim manj ovirani mogli udeleževati v svojem pisateljskem poklicu. V to svrhu je bil kot mestni arhivar imenovan pesnik Anton Aškerc in to načelo se ni prekršilo pri imenovanju pesnika Otona Zupančiča. — Podpisano društvo si nikakor ne prisvaja pravice, da pri imenovanju novega mestnega arhivarja stavi glede osebe kakršnekoli konkretne predloge, pač pa opozarja in trdno pričakuje, da se doslej varovana tradicija ne prekine in da se na mesto arhivarja tudi v bodoče imenuje izključno pisatelj-umetnik iz vrst leposlovcev, čigar dosed. umet. delo opravičuje nado, da se bo izkazal vrednega naslednika obeh svojih prednikov. Z imenovanjem vsake druge osebe bi ljublj. mestna občina izgubila silaj pletete do slov. leposlovcev in naša kultura sploh, kar bi tudi na javnost ne moglo ugodno učinkovati. — Občinski svet je omalovažujoč in prezirajoč to našo kulturno in socialno povsem upravičeno opozoritev za mestnega arhivarja imenoval osebo, ki nam je kot taka sicer povsem irelevantna, ki je pa ni mogoče uvrstiti niti med leposlovce, niti med književnike. Poudarjajoč, da so se med prosilci nahajali trile ugledni leposlovci,

Kolo znamke »Ruderer« je bilo ukradeno iz veže Košakove gostilne na Krekovem trgu Francetu Podobnikarju iz Osredka. Kojo je last trgovec Leopolda Zoreta iz Polhovca grada.

Orožnik vlomilec. V Trebelnem je vlomil orožnik kapral Bosnić v postajno blagajno, ter je po izvršenem vlovu neznan kam pobegnil. Vzel je s sabo službeno puško in municijo.

Vrtalni stroj 40 cm dolg, ročni ameriški aparat za vrtanje lesa in železa, je ukradel neznan vlomilec kovaču Antonu Sušteršiču na Turjaku. Obenem je odnesel tat tudi 275 Din denarja.

V Unišensku pri Moravčah je odnesel nek vlomilec iz Rotarjevca stanovanja za približno 2000 Din razne obleke in perila in žepno oro.

V Višnji gori je bilo ukradeno gostilničarju Francu Skufci nekaj obleke in perila, srebrna ženska ura z dvema verižicama. Skoda znaša 2500 Din.

Na Vrtniki je bila ukradena izpred neke gostilne Petru Steblerju iz Ljubljane 500 Din vredna nova, siva odeja.

Novo harmoniko vredno 2625 Din je ukradel neki postopač — po govorici Hrvat — gostilničarju Francetu Juvanju pri Sv. Urhu pri Zagorju.

Ukraden ček. Jeli Jurjevčičevi iz Klisa je bil ukraden ček za 1826 Din, kategeja je dobila od svojega sina Andreja iz Kalifornije potom podružnice Jadranske banke.

V Laškem so skušali v noči dne 24. t. m. trije dolgorostrneži vlomiti v trgovino Osolita. Trgovčeva dekla pa jih je opazila in poklicala domačine, ki so vlomilce prepodili.

Izpremembe in dopolnitve stanovanjske pravilnika so izšle kot posebna brošurica pri Tiskovni zadrugi v Ljubljani. Brošurica s poštnino vred velja 4 Din 50 p. Stanovanjski zakon, Pravilnik in Izpremembe skupaj pa veljajo s poštnino vred 15 Din.

Postrvje mladice. Slovensko ribarsko društvo v Ljubljani bo oddajalo prihodnje dni 30.000 postrovlj mladic po ceni 50 Din za 1000 komadov. Reflektanti naj sporoče naročila nemudoma društvu. Mladice na treba prevzeti v vališču v Zelimljah; posodo za transport ribic je treba prnesti s seboj. Dan prevzema se bo naročnikom nemudoma sporočil.

Celjske novice. Mestni magistrat celjski objavlja razglas, v katerem pozivlja ono prebivalstvo, katero je v posesti k vojnemu plenu spadajočega materiala, da istega do konca julija t. l. odda za Celje pri komandi vojnega okrožja. Kdor bi se ne odzval pozivu, se mu bo po določenem terminu to blago odvzelo brezplačno in bo vrnutega se kaznovan.

Zidava palače Jadranske banke v Aleksandrovi ulici se bliža koncu. Izvršujejo se končna dela in bo palača v doglednem času izročena svojem imenu. — Na glavnem trgu je umrla zabeznica Franciška Marija Hribar v 84. letu starosti. — Pukovska slava celjskega pešpolka se bo proslavila, kakor smo kratko že poročali, v ponedeljek 28. t. m. s službo božjo v evangelijski cerkvi, katera se vrši ob pol 9. uri. Ob pol 10. uri je na Glaziji rezanje kolača in blagodarjenje. Ob 15. uri so istotam viteške vojde in vojaška zabava, pri kateri svira mariborska vojaška godba pod vodstvom kapelnika g. Herzoga. — Okrožni zlet celjskega okrožja Celjske Sokolske župe se vrši 8. julija v Konjicah. — Plesni večer slovenske pesalke L. Wislakove je danes v soboto v mestnem gledališču. Koreograf je g. Václav Víček, na klavirju spremlja A. Balatka. Na večer, kateri je v Ljubljani in Mariboru lepo uspel, opozarjamo še enkrat celjsko občinstvo.

Mariborske vesti. Justifikacija morilca Rozmana. V petek ob pol 7 zjutraj je bil na dvorišču tukajšnjega okrožnega sodišča obešen morilec Anton Rozman, ki je bil 22.julija lanskega leta obsojen pred mariborsko poroto na smrt radi umora 70 letne Apolonije Šilakove, služkinje finančnega svetnika dr. Brečeta. Rozmana je naznanilo o zavrnitvi ničnosti pritožbe in vesti o usmrtitvi zelo potrla, vendar je stopil pred večala mirno in brez znakov razburjenja. Justifikacija je izvršil krvnik Mauzner s svojim pomočnikom. Po treh minutah je krvnik javil sodnemu dvo-ru, da je smrtna obsodba izvršena. To je bila v Mariboru že druga justifikacija v tem letu. — Prevoz ludenburških žrtev. Na mestnem magistratu se vrši 28. t. m. ob 5. uri popoldne posvetovanje pripravljalnega odbora, ki si je nadel nalo-

ci, od katerih sta dva brez vsakega stalnega zaslužka, smatra podpisano društvo, da je obč. svet s tem svojim činom z izredno odkritosrčnostjo dokazal, da kulturno delo med Slovenci ne zasluži nobenega priznanja. — Podpisano društvo seveda nikakor neče kratiti obč. svetu pravice, da nagradi osebo, ki se mu zdelo zaslužne v kakršnekoli oziru, najodločanje pa mora ugovarjati, da se za tako nagrajevanje porabljajo institucije, ki so doslej služile izključno v kulturne svrhe. Z največjim ogorčenjem mora tudi zavrniti ob priliki tozadevne debate v obč. svetu izraženi argument, ki bi utegnil vzbuditi sum, da slov. književniki zahtevajo zase izjemnih ugodnosti pri službah, za katere bi ne bili ne sposobni, ne voljni vršiti jih. Sinekure prepuščajo slov. književniki ljudem, ki doslej niso še z ničemer dokazali, da bi bili zmožni za kaj drugega. — Iz navedenih razlogov je »D. s. k.« na svoji odborovi seji dne 16. t. m. sklenilo naložiti na obč. svet zoper izvršeno imenovanje svoj najodločnejši protest. — Društvo slov. književnikov v Ljubljani.

III. sinf. koncert »Zveze godbenikov za Slovenijo«. Za ta koncert, ki se vrši v soboto, dne 26. t. m. v veliki dvorani hotela »Union« vlada splošno zanimanje. Spored je sledeč: 1. R. Wagner: Predigra k operi »Večni mornar«. 2. R. Wagner: Car velikega petka iz opere »Parsifal«. 3. J. Suk: Balka. 4. R. Wagner: Siegfriedova idila. 5. R. Wagner: Capriccio Tristana in Isolida smrti. 6. P. Čajkovsky: Capriccio italjen. — Suk in Čajkovsky dirigirata ravnatelj kr. opere gd. F. Rukavina, Wagnerjeve skladbe pa kapelnik kr. opere gd. L. Matačić. Vstopnice je še dosti na razpolago v trgovini Glasbene Maticice (filharmonično poslojpe).

Skupna pevska vaia ljubljanskih v Zvezi včlanjenih moških zborov se vrši v soboto, dne 26. t. m. točno ob tri večer in osmo uro zvečer v pevski dvorani Glasbene Maticice. Arhivarji naj gotovo prinese s seboj note: F. Juvančev: »Slovenska zemlja«, F. S. Vilhar: »Naša zvezda« s tenor-solom

go, da se poskrbi za časten sprejem ludenburških žrtev, ki se prepeljejo v domovino skoz Maribor dne 30. t. m. Odboru načeluje župan Grčar kot predstavnik mestne občine, ki je sklenila privediti za svobodo domovine padlim borcem slovesen sprejem. — Koncert Glasbene Maticice. Dne 2. junija t. l. priredi mariborska Glasbena Matica svoj edini koncert v tej sezoni. Sloves naše Glasbene Maticice iz brani spored jamčita za prvovrsten umetniški užitek. — V petek, dne 25. t. m. je umrla tukaj vdova po mizarju Eva Jandel v 82 letu starosti.

Dolga pravda v Beogradu. V Beogradu je bila te dni končana preiskava proti zakonskima lilic, ki sta obdolžena tridesetih tatvin. Razprava se bo vršila dne 2. junija. Povabljenih je nad dvesto prič. Razprava bo trajala okoli 10 dni in je največja, kar se jih je vršilo v zadnjih letih.

Stavka brivskih pomočnikov v Beogradu. V četrtek so stopili v stavko brivski pomočniki v Beogradu. Vzrok stavke je zahteva po zvišanju plač.

Otvoritev restavracije »Emona«. V nedeljo, dne 27. t. m. se otvori pod kavarno »Emona« v palači Kreditne banke najmodernejše urejena restavracija, katero našemu občinstvu najtopleje priporočamo. — Glej inserat!

Cevlje kupnje od domačih tovarn trdke Peter Kozina & Co., z znamko Peko, ker so isti priznani najboljši in najcenejši. Glavna zaloga na drobno in debelo v Ljubljani, Breg 20 in Aleksandrova cesta 1.

Novosti iz Primorske.

Cerkev v službi raznarodovanja. V Kanianaru so nedavno dobili novega dušnega pastirja, je menda šele pri vročitvi dekreta zvedel, da obstajajo na svetu tudi Slovani. Takoj pri prvi službi božji, je zbranim vernikom povedal, da se bo odslej molilo v italijanskem jeziku. Ljudje so strmeli, kajti niso pričakovali, da bodo slišali take besede iz ust božjega namestnika, ki je poklican, da uč vse narode. Hrvatje pa, ki tvorijo 90 odstotkov kanianarskega prebivalstva, naj poslušajo božjo besedo v tujem jeziku, ki ga jim hočejo vsiliti italijanski nacionalisti. Čudno je, da se kaj takega dogaja v državi, kjer ima svoj domicil papež in kjer se rekrutirajo vsi najvišji dostojanstveniki.

Italijansko izzivanje na naši mejl. V poslednjem času so pričeli reški fašisti ponovno izzivati našo stražo ter občinstvo. Te dni so obiskala neka italijanska društva Reko. Ob tej priliki so si ogledali tudi suški most. Tedaj se je vstopilo sredi mosta nekaj fašistov, ki so zmerjali našo stražo z zbranimi italijanskimi posvkami in jo pitali s »sciavie«. Naša straža jim je pokazala hrbet in s tem svoje priziranje dvatisočletne kulture. Tudi pozneje enkrat so Italijani pokazali svoje junaštvo v izzivanju. Našli so seveda gluha ušesa.

Sokolski vestnik.

Sokolsko društvo v Ljubljani (Narodni dom) pozivlja svoje članstvo in narasčal, da se v čimvečjem številu in civilni obleki udeležijo polidnevne izleta moške dece na Brezovici v nedeljo 27. t. m. Odhod z vlakom ob pol 14. uri, povratek zvečer z vlakom ali pa peš. Zdravilo!

Sokolski Slet v Karlovcu. Dne 29. juna o. g. bit će u Karlovcu slet sokolske župe Novo mesto, na kojem ćemo učestvovati i zmatan broj društva, koja pripadaju okoliškim župama. Kako je Karlovac narodi to leta vanredno ugodno izletišta se vrlo dobim željezničkim vezama, pruža se svima prijateljska Sokolska prilika da i oni prisustvuju toj jugoslovenskoj narodnoj manifestaciji i da joj dadu još ljepši i snažniji biljeg.

Narodno zdravstvo.

Zdravstveno predavanje. Zdravstveni osek priredi javno zdravstveno predavanje v soboto dne 26. t. m. ob 8. uri zvečer v Društvenem domu na Ježici. Predava zdravstveni nadzornik dr. Ivo Pirca o Proletarski bolezni — jetiki.

Otroški dom v Crikvenici. Pokrajinska uprava za Hrvatsko in Slavonijo, oddelek za socialno politiko v Zagrebu, je otvorila s 15. majem v Crikvenici dečji dom, ki je namenjen zdravljenju škrofoloznih, rahitičnih itd. otrok. Na razpolago je 30 mest proti dnevni odškodnini 30 Din in 20 mest proti dnevni odškodnini 15 Din. Podrobnejši pogoji glede sprejema so razvidni na mestnem magistratu, socialni oddelek, v uradnih urah.

Iz raznih krajev naše kraljevine.

Ponesrečen beg nevarnega vlomilca. Nedavno smo poročali, da so v Zagrebu zaprli nevarnega vlomilca Čvoraka. Po policijski preiskavi so ga poslali v bolnišnico, ker je bolehal na jetiki. Stanoval je skupno z morilec Tkalčičem, ki je pred kratkim umrl. Z njegovo pomočjo se mu je posrečilo dobiti samokres, s pomočjo kojega je skušal te dni zbežati. Nastavil ga je nekemu strežniku na prsa ter nato zbežal v sami srajci na bližnje streho. Po nekaj streljih se je predal in je bil znova odveden v policijski zapor.

Ne skačite na tramvaj med vožnjo. Te dni se je pripetila v Zagrebu težka tramvajska nesreča, ki je zahtevala življenje 24 letnega Relića. Nesrečnež je skočil med vožnjo na tramvaj tako nespretno, da je prišel pod priklopni voz, ki mu je strli glavo in prsni koš.

Brlog mladih tatov. Zagrebška policija je prišla štiri mlade fantiče od 11 do 13 let, ki so si napravili blizu mesta brlog v neki duplini, katero so pokrili z velevjem. Kradli so perutnino in jo tam pekli. Eden izmed njih je kot kolporter poneveiril 1800 kron, ki so jih porabili za nakup masti.

Slepar prodajal les zagrebške Skofije. V gozd Vrabeške gore, ki je last zagrebške Skofije, je prišel te dni neki mož, ki se je gozdarjem predstavil za zastopnika ravnateljstva ter dejal, da ima nalogo prodati nekaj stavbenega lesa tamošnjim kmetom. Gozdarji so mu verjeli in prodal je precej bukovi in hrastovih debel za 10 tisoč Din. Kmalu za tem se je pojavil v gozdu Seloke in istotako prodal nekaj lesa za 13 tisoč Din. Ko so mu prišli na sled, je izginil. Ravnateljstvo kaptolskih gozdov je razpisalo 1000 Din nagrade onemu, ki ga izsledil. Mož je srednje postave in je star 30 do 32 let.

Skesan grešnik. Te dni se je pojavil zagrebški policij Iva Toljan iz Kamence in skesano priznal, da ga peče vest radi več žolnov. Oktobra 1. 1919 je v svoji hiši umoril nekega Krznarića in je bil vesled pomikanja dokazov obsojen po gojino na 6 tednov zapora ter 20 tisoč kron odškodnine. Nadalje je ponaredil neko mecnico za 42 tisoč kron. Nato je odšel v Srbijo, kjer je obolel na malarijo in se je sedaj vrnil, da ga zadene pravična kazen.

Grozen požar pri Valpovu. Te dni je zbruhnil pri kmetu Japčeviću, nedaleč od Valpovega velikanski požar, ki je imel strašne posledice. Stanovalci, ki so legli trudni spat, niso niti zazpazili, da gori hiša. Šele ko so začeli padati raz streho goreči ogorki, se je zbudil mladi mož in je prebudit tudi ženo. Nato sta zdramila še oba otroka, katera je vzel v naročje prestrašena mati in z njima hitela na prosto. Mož pa je hitel v hlev, da odveže živino. Ko je prišla mata do praga, se je naenkrat zrušil krov in ji iztrgal enoletnega sinčka iz rok. Revček je zgorel v žerjavici. Tudi mati in 4letna deklica ste bili zelo opečeni. Mož ju je takoj naložil na voz in odpeljal v Valpovo. Vendar pa ste obe žrtvi podlegli zadobojnim poškodbam. Žena je bila stara komaj 25 let, tako je ostal mož brez imovine in brez družine.

Sleparski cestni kontrolor. K cestarju Antonu Soštariću, kočarju na Moti pri Hrastju, je prišel neznanec in se je predstavil za cestnega kontrolorja in inženirja cestnega zastopa, češ da ima nalogo ugotoviti materijelno stanje cestarjev v svrhu izboljšanja plač in pa dobave dežnih plaščev in drugih potrebščin. Soštarič ga je prijazno pogostil s kruhom, vinom in mesom, katera gostitev ga je stala preko 75 Din. Ker se je lopovu pri Soštariću tako lepo posrečilo, je obiskal še tri njegove tovariše in sicer Henrika Lebna iz Zabajka, Ignaca Helberja iz Starešine in pa Fr. Črnkota iz Melov. Povsod je bil dobro pogosten in je dobil od vsakega še čedno nagrado.

Ustrelil se je radi 100 dinarjev. Na binkoštno nedeljo se je ustrelil v Sarajevu finančni stražnik Franjo Šivak, ker se je bal kazni radi poneverbe 100 dinarjev, ki jih je dobil kot pristojbino.

Iz strahu pred kaznijo. V vasi Jovanovcu, blizu Osijekja, je živel prilično bogat kmet Seiler, ki pa je zelo rad posegel po tuji imovini. Tako je često zahajal v gostilno po žganje. Medtem, ko je gostilničarka natakala žganje v steklenico, je skupaj jemal iz blagajne denar. Nedavno pa je to opazila gostilničarka in v silii je priznal, da ji je kradel že precej časa. Pripravljen je bil plačati 5000 Din, ako ga ne bi ovadila. Ona je bila s tem zadovoljna in je sprejela ponujeno vsoto. Ravno tedaj pa so prišli v vas orožniki in so ga hoteli zaslišati. Iz strahu, da bo zaprt, se je skupaj ustrelil.

Kovinarska stavka v Subotici. Dne 15. t. m. so stopili v stavko delavci tamonje tvornice električnih motorjev, medtem ko stavkajo delavci tvornice železa in vagonov že precej časa.

Roparske bande v Bosni. Dne 16. t. m. je napadla v bližini Travnika v gozdnem podjetju na planini Potajnici delavec in nekaj orožnikov skupina približno 600 kmetov iz bližine, ki so bili oboroženi z viliami, sekirami, motikami, puškami in revolverji. Pri gostinju je prišlo do krvavega spopada, v katerem je bil en orožnik ubit in poveljujoči častnik ujet in razorožen, a so ga seljaki kasneje izpustili. Kmetje se še vedno nahajajo v gozdu, ki so ga zasedli. Opienili so vse naprave in poslopja podjetja. Kar so našli stvari, ki se niso dale odnesti, so polili z bencinom in petrolejem in zažgali, živino pa so odgnali s seboj. Iz Travnika je bil odposlan oddelek orožnikov, kakih 50 po številu, ki imajo nalogo, da se izognejo vsakemu oboroženemu spopadu s seljaki in da naj počakajo iz Sarajeva višjeje uradnika šumskega ravnateljstva, ki bo skušal na lep način pomiriti kmete. Baje so vodili nprone kmete Radičevi agitatorji.

Nepravilna podkrepitev zahtev. Spitska občina je dobila anonimno pismo, v katerem je neznan pošiljatelj groze, da bodo pokvarili vodovod ter zastrupili vodo, ako se ne napelje vodovod in električna razsvetljava v neki del mesta. Policija pridno stika za tajinstvenimi pisci.

Učitelj z vsemi usposobljenostmi dokazi. V Šibeniku se je te dni vršila razprava proti nekemu Dušanu Krivaju radi ponarejevanja javnih listin. Omenjeni je bil zadnji čas nastavljen za učitelja. Imel je zrednotno spričevalo z učiteljskega ter gimnazijskega študija, da je dovršil trgovsko šolo v Zagrebu. Pri natančnem pregledu so spoznali, da se je učitelj pomoffil, ker je napisal, da je dovršil gimnazijo s trinajstim letom. To je dalo povod, da so mu preiskali obisti in ga vrnili v spozor

Iz društvenega življenja.

Pokrajinski zbor Jugoslovenske Maticice za Slovenijo. V nedeljo, dne 3. junija 1923 točno ob pol 10. uri popoldne se vrši v dvorani Narodnega doma v Celju IV. pokrajinski zbor delegatov podružnic Jugoslovenske Maticice v Sloveniji. Na ta letni zbor pošljejo vse podružnice Jugoslovenske Maticice svoje delegate. Dnevni red zbora je sledeči: 1. Otvoritev in pozdrav po predsedniku pokrajinskega zbora. 2. Poročilo glavnega tajnika. 3. Blagajniško poročilo. 4. Predlogi in nasveti podružnic. 5. Volitev pokrajinskega odbora. 6. Slučajnosti. — Zborovanje delegatov je zaupno ter imajo dostop v zborovalno dvorano le oni, ki se izkažejo pri vstopu z izkaznico pokrajinskega odbora. — Podružnice so svoje delegate že imenoval, ako pa želi kdo izmed članstva biti navzoč pri zborovanju v Celju, naj javi to svojo željo pokrajinskemu odboru v Ljubljano, ki mu pošlje izkaznico. — Nasvidenje 3. junija v Celju.

Invalidska prireditev v Trzinu. Podružnica združenja vojnih invalidov kraljevine SHS v Trzinu priredi prihodnje nedelje dne 27. t. m. veselico s srečovanjem, šaljivo pošto, čisti dobček gre za vojne žrtve. Pričetek ob 3. uri popoldne. Veselica se vrši v društvenem domu. Prosimo ubline udeležbe, ker je čisti dobček namenjen za vojne žrtve.

Akcijski odbor državnih nameščencev, železničarjev in upokojencev izvrševalec (ožji) odbor državnih nameščencev, železničarjev in upokojencev ima prihodnje sejo v soboto dne 26. t. m. ob pol 8. uri zvečer v Gradšču št. 7. — Akcijski odbor.

Prve žrtve. Pokrajinski akcijski odbor javnih nameščencev, železničarjev in upokojencev naznanja, da so v boju za upravičene zahteve padle prve žrtve. Iz Beograda je bil prestavljen neki višji železniški uradnik v provinco, iz Ljubljane pa komisar finančne kontrole Peter Deržaj v Beograd. Akcijski odbor je dobro vedel, da ni boja brez žrtve; zato ga tako in enake persekucije niti najmanj ne strašilo. Našel bo poga, da bodo prišli oni, ki se izpostavljajo za naš dobrobit, prejaljšije zopet nazaj na stara službena mesta — k svojim rodbinom. Takoj pa mora rešiti bede rodbinske člane prestavljenih, ki so zašli v veliko pomanjkanje, ker je danes pač nemogoče, živeti s prepričljivi prejemki na dve strani. V to svrhu se bo odbor v najkrajšem času obrnil na vse državne nameščence s klicem: Na pomoč! In upa na najboljšo uspehe. — Akcijski odbor.

Sport in turistika.

Prvenstvena tekma med Primorjem in Ilirijo se vrši v nedeljo 27. t. m. ob 17. uri na igrišču Ilirije. Ob pol 16. uri igra ta prv. tekmo rezervi obeh klubov.

Primorje v Ilirija. Za prvenstveno nogometno tekmo med Primorjem in Ilirijo, ki se vrši jutri na prostoru Ilirije, vlada v sportnih krogih veliko zanimanje. Tekma bo zanimivo merilo za razmerje moči med Primorjem in drugimi našimi klubi ter naj pokaže, ali je podleglo Primorje v prv. tekmi proti Hermesu zares le slučajno. — Lani je končala prvenstvena tekma med Ilirijo in Primorjem z rezultatom 8 : 1 za Ilirijo, kar znači kvalitivno razliko celega razreda. Letos kože, da je razmerje moči bolj izravnano. Primorje ima sicer diskvalificirane tri igralce, toda tudi Ilirija bo morala nastopiti brez spodnjega krilca Zupančiča II., ki je pri vojakih, brez obotelega desnega branilca Petnarja in brez diskvalificiranega Vidmajerja in Grlica.

Odbor S. K. Primorje nam sporoča, da nastopi pri nedeljski prvenstveni tekmi z Ilirijo s kompletno rezervno, ker je večina prvoga moštva deloma od poudarje kaznovana in pod zapora za domače tekme, deloma biesirana od tekme z današkimi Amateurji. Prvo moštvo S. K. Primorje pa želi, da nastopi v prijateljski tekmi kompletno proti prvemu S. K. Ilirija, kjer bi moglo meriti svoje sile z ilirskimi sportskimi tovariši pod normalnimi pogoji.

S. K. Slovan, Ljubljana, gostuje v nedeljo, dne 27. t. m. v Varaždinu proti S. K. Drava.

NOGOMETNA TEKMA V MARIBORU. V nedeljo ob pol 5 popoldne se vrši na igrišču »Maribora« prvenstvena tekma med I. S. S. K. »Mariborom« in celjskim »Atletik-Sport-Klubom«.

Jugoslovenska nogometna reprezentanca, ki igra 3. junija v Krakovu proti reprezentanci Poljske in 10. junija proti reprezentanci kraljevine Romunije, je slednje sestavljena in sicer: Friedrich—Vrbanič Dasović (Hašk) — Pažur II, Dubravčič, Paškvan (Concordia) — Babič (Gradjanski), Petković (Jugoslavija, Beograd), Perška (Gradjanski) Vitek (Hašk), Ambramham (Vojvodina, Novi Sad). Kot rezerve proti Poljski so določeni: Jovanović, Marković (Jugoslavija), Zinjaja II (Hašk), Vragović (Gradjanski), Kidundžić (Bačka, Subotica) in proti Romuniji so: Vrdjuka (Gradjanski) ter Zinjaja I (Hašk).

Graz—Zagreb, medmestna tekma se vrši v nedeljo, 27. t. m. v Zagrebu. Reprezentanca Zagreba nastopi v sledeči sestavi: Vrdjuka—Pažur I, Verderber—Pažur II, Dubravčič, Paškvan—Pavlekovič, Vragović, Perška, Percel, Babič.

Gospodarstvo

Tekstilna industrija v Jugoslaviji.

Naša država mora uvažati ogromne množine tekstilnega blaga. Skoro 50 odstotkov celokupnega uvoza odpade na tekstilno blago. Dasiravno imamo v državi velika podjetja, ki izdelujejo prvovrstno blago, vendar lastna produkcija še dolgo ne bo zadostovala za kritje domačih potreb. Naša domača industrija ima okrog 101.000 vreten in 3570 statev. Njena kapaciteta znaša letno circa 4 milijone kg surovega bombaža. Tudi v slučaju, da bi naša tekstilna podjetja svojo kapaciteto popolnoma izrabila, ostane velik del domačega konsuma nepokrit, radi česar bi bilo v naši državi potreba še precej velikih tekstilnih podjetij. Če za ustanovitve teh podjetij ne zadostuje domači kapital in to je skoro gotovo — potem bo treba pritegniti tujega, ker je na vsak način treba gledati, da se razbremenimo naša trgovska bilanca. Velike težkoče so tudi z uvozom surovin, ker naša država dosedaj še nima nobenega porabilnega pristanišča, ki bi bilo zvezano z zadostnim železniškim omrežjem z industrijskimi centri, tako da se mora uvažati surovi bombaž preko italijanskih ali pod italijansko kontrolo stoječih pristanišč.

Ureditev pristanišč z zadostnimi prometnimi vezami je torej nujno potrebno. Ravnotako nujno potrebna pa je reorganizacija in izboljšanje bombazevih plantaž v Makedoniji. Sedaj pridelajo na plantažah v Makedoniji 1731 q bombaža (leta 1921), toda po mnenju strokovnjakov bi se mogli doseči v Makedoniji naravnost sijajni rezultati bombaževе kulture, če bi se uporabljale racionalnejše obdelovalne metode.

Bombaževе predelavnice imajo v celoti državi približno 3600 industrijskih statev, ki proizvajajo vseh 1731 q hišne industrijske skupaj okroglo 5 milijonov kg tkanine. Da bi mogla kriti naša domača industrija celotno potrebo domačega konsuma, bi bilo potrebno še približno 12.000 statev.

Industrija volne v naši državi je še manj razvita, ima pa vse predpogoje, da se razvije in izpopolni. Ima okrog 11.000 vreten in 350 statev. Za celotno kritje domačega konsuma bi potrebovali še kakih 10 tovarn, ki bi vsaka producirala 300.000 m na leto.

Kakor je razvidno iz tega, ima naša država sicer že precej razvito tekstilno industrijo, ki pa še dolgo ne bo mogla zadostiti domačim potrebam. Da pa ne bomo vedno navezani na uvoz in vsled tega odvisni od inozemstva, je jasno, da moramo to stroko naše industrije čimprej razširiti in izpopolniti, eventualno s pomočjo tujega kapitala. Zato je dolžnost prizadetih krogov, da zainteresirajo inozemski kapital za našo tekstilno industrijo, kar sedaj, ko dnevno raste zaupanje inozemstva v gospodarsko in politično moč naše države, pač ne bo težko.

Iz boljševiške Rusije.

Položaj v Rusiji postaja pod boljševiško vlado vedno slabši. To velja zlasti za gmojne razmere. Poljedelstvo, glavna in življenska panoga Rusije, propada celo v Rusiji. V Tumenski guberniji je obdelano samo 30 odstotkov predvojne in medvojne ploskve, ker kmetje niso mogli dobiti potrebne količine semenja. Potreba znaša 13 milijonov kg, dobili pa so samo 18 milijonov. Boljševiška skrb za povzdigo poljedelstva se vidi v tem, da je dal komisariat za zunanjo trgovino v Harkovski guberniji na razpolago 5 milijonov kg semen, katera pa so bila po izvidu agronomov vsa nerabna za posev. V Samarski guberniji ob Volgi so kmetje tako obubožali, da je njihova kupna moč popolnoma uničena. Celo kooperativi so prisiljeni, da morajo vniti naročeno blago, ker ga ne morejo plačati. V Sibiriji stradajo lovška plemena, kar omogoča boljševiškim agentom, da si na račun truda gladujočega prebivalstva pridobivajo eksportno blago (krzno) ter potom tega državi tuje valute.

V celoti strada v Rusiji 5 milijonov ljudi, od katerih je preko 2 milijona otrok brez rodbine in brez zavetišča, torej popolnih sirot. Toda boljševiki se niti malo ne ozirajo na vse to siromaštvo, kajti njim so njihovi nameni več kakor življenje naroda. Kljub vsej lakoti izvažajo žito, le da dobijo tuje valute, katere pa ne uporabljajo za olajšanje bede ruskega naroda, temveč za življenje prevratne boljševiške propagande v inozemstvu. Poročilo, ki ga je priobčil neki Amerikanec v svojih vtisih iz Rusije, pravi, da je videl, kako so boljševiške oblasti natovarjale rusko žito za izvoz na ladjo v mestu, kjer se je istočasno raztovarjalo ameriško žito za gladujoče. Brezglasnost brez primere! Drug primer, ki jasno osvetljuje boljševiško skrb za narod. Iz Norveške sta prispeli dve ladji živine, ki pa je niso mogli prodati radi previsoke carine ter sta se morali s tovarom

vrniti iz pokrajine, kjer cepajo celo množice od lakote.

Kljub vsej boljševiški propagandi in kljub vsem vestem, da se gospodarski položaj sovjetske Rusije pod boljševiško vlado izboljšuje, so boljševiki sami prisiljeni, da priznajo, da vlada v državi lakota. Tako je oblastni komisariat caričinske gubernije ocenil številu gladujočih na 230.000 oseb ter razglasil, da je potrebna nujna pomoč.

Tako daleč so privedli Rusijo boljševiki do sedaj. Toda lahko si je ustvariti sliko, kam bo Rusija pod boljševiki še prišla, če se ljudstvo samo ne bo spametovalo in poslalo svojih krvososov tja, kamor spadajo. Gotovo je, da ni nikjer na svetu takega imperikalizma in pritiska, kakor ravno pod vlado boljševikov, ki operirajo z gesli o svobodi in enakosti...

Madžarska.

Dvoje ciljev si je zastavila madžarska vlada pri reševanju državnega gospodarstva: preprečiti druginjo in izboljšati valuto. Prvotno je vlada le poskušala in tipala, kje bi veljalo prijeti. Eksperimentiranje pa se menda nikjer tako hudo ne maščuje, kakor v gospodarstvu. To so občutili Madžari na lastni koži, zato so se odločili za naslednjo politiko. Pa tudi ta korak Madžarski ne prinaša niti upanja na ozdravitev njenega gospodarstva, kajti vlada se poslužuje pri svojem gospodarsko-izboljševalnem delu popolnoma napačnih sredstev.

Pomanjkanju denarja je hotela vlada od pomoči s tiskanjem bankovcev, torej z inflacijo. To se ji ni posrečilo, oziroma, vsaj v taki meri se ji ni posrečilo, kakor je nameravala. Madžarska ima za svoje sedanje razmere pač veliko prevelik aparat, ki ga bo morala na vsak način prilagoditi razmeram. Če bi porabila novotiskane bankovce izključno v produktivne svrhe, bi morda še šol, na drug način pa je izključeno. Svoje izdatke si bo morala Madžarska na vsak način prilagoditi dohodkom, če bo hotela vsaj deloma v doglednem času izboljšati svoje gospodarstvo.

V svrhu izboljšanja valute in pa zmanjšanja druginje je skušala vlada nadalje odstraniti nesoglasje med notranjo kupno močjo madžarske krome in pa njenim inozemskim tečajem. Da bi dosegla to, se je poslužila cele vrste uvoznih in izvoznih prepovedi, ki pa so imele ravno nasproten učinek, kakor je vlada nameravala. Ker pa se je ravnal inozemski tečaj krome po tem, koliko blaga si je mogel inozemec kupiti za pridobljene krome, so Madžari s tem, da so inozemcem otežkočali nakupe na Madžarskem, sami zmanjševali ocenjevanje krome v inozemstvu. Kroma je padla in potegnile cene za seboj. Sedanja politika Madžarske ne kaže nikakih izprememb. Zato je tudi gotovo, da Madžarska toliko časa ne bo dosegla nikakega izboljšanja svojega gospodarstva, dokler se bo držala poti, o kateri o morala že sama spoznati, da ni pravila.

INDUSTRIJA.

× Tovarna gorčice v Kamniku. V Kamniku se je pred kratkim osnovala tovarna gorčice »Ela«. Pozdravljamo ta novi napredek naše domače industrije z največjim veseljem tem bolj, ker dosedaj nismo imeli v državi še nobene take tovarne, tako, da smo tudi v tej stroki postali neodvisni od inozemstva.

× Srednjeevropski lesni trust. Madžarski list »Az Ulsag« javlja, da namerava neka kapitalistična ameriška skupina združiti češkoslovaška in romunska lesna podjetja v trust, v katerega bi se pritegnili tudi Foresta in ki bi se kasneje razširil v srednjeevropski lesni trust.

× Izvoz sladkorja iz Poljske je znašal v kampanji 1922/23 skupno 95.000 ton sladkorja.

× Položaj na italijanskem delavskem trgu postaja vsled gospodarske krize vsak dan slabši. Vlada je izdala sedaj dekret, po katerem ne sme nobeno podjetje zaposljevati več kakor 10% inozemcev. S tem skušajo Italijani doseči zmanjšanje števila brezposelnih, ki znaša sedaj preko 300.000 ter dnevno še narašča. Poleg tega obstajajo predpisi za zaposljevanje invalidov (o čemur je naš list že poročal).

TRGOVINA.

× Prepoved uvoza v Romunijo. Ker je romunski uvoz eden največjih vzrokov stalnega nazadovanja leja, se je vlada odločila, da preuredi zunanjo trgovino. Skoro polovico predmetov, ki so se dosedaj uvažali v Romunijo, se odslej ne bo smelo več uvažati. Uvoz bo dovoljen samo za one predmete, ki so v državi neobhodno potrebni. V svrhu regulacije uvoza je bila pri ministrstvu trgovine in industrije obrazovana posebna komisija. Projekt je bil sedaj predložen finančnemu ministrstvu na vpogled in odobrenje, ker bo ta reorganizacija najbrž vplivala na državne dohodke.

× Olajšanje uvoza sladkorja v Romunijo. Romunsko finančno ministrstvo je odredilo, da se za sladkor, ki se bo uvozil v državo do 1. septembra, ne plača nikaka carina. Ta sladkor se bo razdelil javnim oblastvom, da ga razdele prebivalstvu po nabavni ceni.

× Podražitev soli v Avstriji. Avstrijski finančni minister je odredil z 24. majem sledeče cene za sol v Avstriji: Luksuzna sol 4200 kron, namizna sol 3600 kron in navadna sol 3000 kron.

× Ameriška živina za Avstrijo. Neka dunajska firma je dobila od poljedelskega ministrstva dovoljenje, da sme uvoziti tendensko do 300 glav živine iz Amerike. Prvi transport je došel te dni na Holandsko in bo v kratkem prispel na Dunaj.

× Nov draginski val v Nemčiji. Naraščanje tečaja dolarja in pa brezposelna prizadevanja nemške vlade, pomagati propadajoči marki, sta povzročila novi val druginje v Nemčiji. Najprej je državni žitni urad podražil kruh na dvojno dosedanje ceno. Raditega so seveda delavske organizacije in zadrage takoj zahtevale višnje plače. Železnica bo znova zvišala svoje tarife s 1. junijem in sicer osebno tarifo za 100%, blagovno za 50%. To zvišanje železniške tarife bo umevno povzročilo še večje naraščanje cen. Istočasno je objavila tudi pošta, da bo zvišala poštno tarifo. Natlačnejšega o izmeri povišanja sicer še ni ničesar znanega, znašalo pa bo najbrž najmanj 100%. Nadalje je že objavljena podražitev premoaga, kar bo zopet dvignilo vse druge cene. V zadnjih dneh so poskočile cene vsem živilom, zlasti mesu, že sedaj za 25%; vsled gornjih vzrokov je pričakovati še prav izdatnega nadaljnega porasta cen vsem življenjskim potrebščinam.

DAVKI — CARINE.

× Ukinitvev določene davke na vino v Avstriji. Avstrijska vlada je svoj čas uvedla posebno določeno davek na vino, pridelano v Avstriji in določeno za trgovino. Ker se je sedaj vsled avstrijsko-italijanske trgovinske pogodbe carina na vino znižala, je avstrijska vlada zd. določila do nadaljnjega odpravila.

DENARSTVO.

× Obtok bankovcev na Madžarskem se je v drugem tednu maja zopet povznil za 4,5 milijarde in je znašal dne 17. maja 108,4 milijarde madžarskih kron. Kritje v zlatu in devizah znaša 23.442.624 kron.

× Novi bankovci v Madžarski. Madžarska vlada je izdala prihodnji mesec bankovce po 500.000 kron, da na ta način odpomore pomanjkanju denarja. Novi bankovci bodo ravno tako veliki, kakor dosedanj po 500 kron.

× Cene zlata v Nemčiji. Nemška državna banka plačuje cekine po 20 mark po 85.000 mark v papirju, cekine po 10 mark po 42.500 mark v papirju. Srebrni denar plačuje z 1500 kratno nominalno vrednostjo.

× Omejitvev izdajanja papirnatega denarja v sovjetski Rusiji. Sovjetu ruskih komisarijev je bil predložen načrt glede omejitvev izdajanja papirnatega denarja. Po tem načrtu je določena maksimalna vsota, preko katere se ne sme mesečno izdajati papirnat denar in ki znaša 30 milijonov zlatih rubljev.

PROMET.

× Raznašanje pošte v Beogradu v privatnih rokah. Ministrstvo pošte in telegrafa se je odločilo, da prepusti prihodnje leto raznašanje pisem, pošilk itd. privatnim podjetnikom.

ODKUP AVSTRIJSKIH VOJNIH POSOJIL.

Beograd, 25. maja. (B) Naše ministrstvo zunanjih del je dobilo od našega poslanstva v Pragi obvestilo, da se je dosegel sporazum med kraljevine Srbov, Hrvatov in Slovencev ter Češkoslovaško in Romunijo glede odkupa avstrijskih in madžarskih vojnih posojil od strani Avstrije in Madžarske.

Borzna poročila.

Beograd, 25. maja. (Z) Devize: Pariz 629—631, London 438,75—439, Milan 457,25—460, Zeneva 1710—1712, New York 94—94,50, Berlin 0,1715—0,1725, Praga povpraševanje 284,25, Solun 180—185, Dunaj 0,1335—0,1337, Budimpešta 1,80—1,84, Sofija 79—80, Amsterdam 3740—3750.

Zagreb, 25. maja. (Z) Devize: Amsterdam izplačilo 3740—3760, Amsterdam ček 3690—3700, Berlin 0,17—0,1775, Brusel 540—545, Budimpešta 1,80—1,85, Italija 457,50—459,50, London 440,50—442,50, New York ček 94,75—95,25, Pariz 627,50—632,50, Praga 285,25—286,25, Švica 1720—1725. — Valute: Dolarji 93,50—94, avstr. krome 0,13375—0,1345, češkoslovaške krome 281—283, nemške marke 0—0,20, švicarski franki 1710—1720, italijanske lire 452—454.

Zagreb, 25. maja. (Priv.) Devize: New York 94,75—95,25, Pariz 6,275—6,325, Švica 17,20—17,25, Dunaj 13,375—13,45, Praga 2,852—2,862, Budimpešta 1,80—1,85, Bukarešta 4,572—4,592, Litavska 17—17,75. Valute: Dolarji 92,50—94, češke krome 2,812,83, levi 4,52—4,54.

Curih, 25. maja. Otvoritev: Berlin 1,02, Holandija 217,10, New York 555, London 25,67, Pariz 26,85, Milan 26,75, Praga 16,55, Budimpešta 10,50, Zagreb 5,825, Sofija 4,67, Varšava 1,05, Dunaj 78,225, avstrijske krome 78,25.

Curih, 25. maja. Zaključek: Berlin 1,02, Holandija 217,10, New York 555, London 25,67, Pariz 36,70, Milan 26,70, Praga 16,55, Budimpešta 10,50, Zagreb 5,825, Sofija 4,67, Varšava 1,05, Dunaj 78,125, avstrijske krome 78,25.

Praga, 25. maja. Dunaj 4,58, Berlin 1,90, Rim 163,75, avstrijske krome 4,58, levi 5,675, Budimpešta 63,50, Pariz 225, London 154,725, New York 33,80, Curih 602,75, Beograd 35,50.

Dunaj, 25. maja. Devize: Beograd 747—749, Berlin 1,29—1,35, Budimpešta 13,15—13,25, Bukarešta 379—381, London 327,900—328,500, Milan 3416—3424, New York 70,985—71,135, Pariz 4674—4696, Praga 2121—2127, Sofija 614—616, Curih 12,785—12,815. Valute: Dolarji 70,650—70,950, levi 593—597, nemške marke 1,28—1,40, angleški funti 326,200—327,200, francoski franki 4615—4645, lire 3382,50—3397,50, jugoslovenski dinarji 738—742, levi 384—386, švicarski franki 12,690—12,750, češkoslovaške krome 2104—2114, madžarske krome 10,70—10,90.

Berlin, 25. maja. Dunaj 7645, Budimpešta 10,27, Milan 2603,47, Praga 1615,95, Pariz 3571,05, London 250,621,85, New York 54,164,25, Curih 9760,53, Beograd 565,57.

× Prve brigade na paro. Do pred kratkim se je smatralo, da sta bila prva parna stroja za dviganje vode oni prosluli brigalinci (Gros-Cailion in Chalhot), s katerima so l. 1780. gasil požar. A. Henry Lemonnier, član akademije lepih umetnosti, je listal arhive bivše kraljeve gradbene akademije in druge listine, kjer je zasledil zanimive podatke za znanost in za Pariz: presenečen je ugotovil, da je bilo 55 let prej (1725) v Passyju že troje parnih strojev, ki so gonili mlino ter gnali vodo v nekatero pariško predmestje. To pa še ni vse. Že v oni dobi se je kakor danes moč teh mašin računala s konjskimi silami: iznašali so jih bili okoli 1721, torej pred dobrih dvesto leti.

Izpred sodišča.

PRETEP NA VESELICI.

Obrotna podporna zveza v Trzinu je priredila 20. novembra lanskega leta gostilniško veselico. Ko se je razvila najlepša in najbolj živahna zabava, so se oglasili sirovi razgrajči in rogovilli so toliko časa, da je prišlo do pretepa. Vinko Rozman, čev. pomočnik je postal tako hud, da ga je moral orožnik ohladiti z golo sabljo. To ga je še bolj razjutilo. V svoji jezi je narekel na brata Perko, ki sta rogovilla v gostilni in pred hišo. Udaril ga je s koltikom po roki in mu prelomil desno podlehtnico. Rozman prizna udarec, trdi pa, da ga je udaril le po glavi, na roki pa se je poškoval Perko drugje. Obsojen je bil na 5 mesecev težke ječe in bo plačal razne stroške.

SLAB PLAČNIK.

V Novi vasi so prenočili dobri ljudje popotnika, brezposelnega delavca Ivana Bečala, doma iz Ravnika pri Logatcu. — Izkazal pa so to dobroto nevarnemu tatu in postopaju, ki je bil že 11 krat kaznovan radi tatvin, golufiji in potepuštvu. Po noči si je pripravil nočevalec razno blago in obleko, da odnese drugi dan svoj plen. K sreči pa so ga zasačili, ko se je plazil skozi senik. Obsojen je bil na 6 mesecev težke ječe.

NASILEN PIJANEC.

Zidar Hafner iz Suhe pri Stari Ljaki se je sprl s ženo in je šel popivat. Mož, ki ima za sabo že cel venci raznih kazni se je vrnil 29. aprila med jutranjo mašo k hiši svojega brata Jožeta Hafnerja in je ustrelil z vojaško puško skozi okno v sobo. Zadel je svojega nečaka Franca in ga težko poškoval na roki. Zagovarjal se je s pijanostjo, da je streljal za strah in ni imel namena, da bi koga usmrtil. Le z ozirom na to, da ni imel namena koga usmrtili, ter da je bil pijan in je zelo togeten, je bil obsojen na 4 mesece zapore in mora plačati za oskrbo dečka v bolnici 296 Din 92 p, glede odškodnine in bolečine, pa se ni moglo ničesar ugotoviti, ker dečko se ni zdrav.

PREMETEN SLEPARČEK.

Komaj 16 letni delavec iz Jesenic, Ilija Pavel, že dvakrat radi tatvine in golufije kaznovan, je bil 10. marca aretiran. Izpuštil so ga 16. marca iz zapore, ker je obljubil, da se bo poboljšal in pride po preiskavi k obravnavi. Toda že 15. aprila so ga pripeljali v zapore, ker je medtem ogoljufal Mirka Peterlina iz Kranja za celo, Miha Krašovec iz Jesenic za razno usnje (1467 Din) in Konsumno društvo v Radovljici (296,50 Din). Fant, ki je tudi sicer na s. bem glasu, je vse priznal in prošil za milo kazen, češ, da ne bo nikdar več goljufal in kradel. Obsojen je bil na 6 mesecev ječe.

TOVARIŠKA TATVINA.

Filip Kralj, delavec od Išana, je ukradel svojima sostanovalcema na Savi več obleke in 875 Din denarja. Ko so tatu zasačili in skočili za njim, je postavil Kralj kovec na tla, ter pograbil nož in težko vajo, da brani ukraden plen. Vendar pa se ni upal nikogar udariti. Ker je Kralj priznal — in obljubil, da se bo poboljšal, je dobil samo 6 mesecev težke ječe.

V NEMŠKO AVSTRIJO.

se je zatekel l. 1921 nevaren tat, samski delavec, nestalnega bivališča France Cerne, doma od Mengša. Mož je bil že čez 20 krat kaznovan radi tatvine in golufije in je pobegnil po zadnji tatvini pri Gašperju Plahutu v Podbrdne preko meje. Vrnil se je moč 2. maja, ker je mislil, da so doma že pozabili nanj, ali pa ker so mu postala tudi tam prevročja tla. Kljub temu, da je hotel premočiti sodnike s trditvijo, da je bil v času izvršene tatvine v Bosni, je bil obsojen na 6 mesecev težke ječe.

PISANA KORUZA.

France Štrukelj in Miha Maselj iz Krašine, sta se sprla zaradi pisane koruze. Štruklju je zmanjkala iz kozolca koruza. Sledil so po sledi in sum je padel na Masljo, ki pa je bil končno le oprosten. V gostilni pri Pavlu Klopičiču v Krašini pa se je Štrukelj zopet razhudil in rekel kazoč na Masljo svoji ženi: »Glej Lenka, ta mora krmiti prečiče s plevami, ta pa jih krmil z našo pisano koruzo. Nikdo drugi jo ni vzel!« Štrukelj je bil obsojen radi tega očitjanja na 3 dni zapore. Ker sta se pa moža med tem časom že pobotala pred županom, mu je znašlo vzključno sodišče kazen na 50 Din globe.

DRAGE SMETI.

Jakovina Sever in Marija Logar se tožujeta že skoro podružno leto zaradi prepira, ki so ga povzročile smeti — res prave smeti. — Med tem sta se že parkrat ozmerjale, strašno veliko govorile in veliko plačevale. Pri zadnjih obravnavah je slo in gre še končno samo zato, če je bila obtoženka 29. decembra v Ljubljani ali je bila v Zagrebu, kar hoče dokazati ona. Ker tudi danes tega niso mogli ugotoviti, se je obravnava v svrhu zaslišanja novih prič zopet preložila.

IZJAVA PRICE.

Pokličjevo srednjo staro kmetsko ženo, ki pa je že delj časa v Ljubljani, za pričo. Ko jo sodnik pred zaprisego resno povsvari, da kot priča ne sme lagati, ker je to smrten greh in je krivopriščnik tudi na tem svetu že hudo kaznovan, pravi odbočna žena: »Gospod ne bojte se! Dva otroka imam že na drugem svetu in ne maram, da bi zame tam trpela. Zato po krivem ne prisvežem! In to je zadostoval.«

KOROŠKE BARAKE.

Koroškim beguncem so se prepustile po posredovanju »Gospodstva« Zvonca nekatere barake ob Dunajski cesti, ker so prišli ti reveži popolnoma brez sredstev in si niso mogli na noben način pomagati. Te barake je upravljal po naročilu »Gospodstva« Zvonca Josip Job. Tega so povodom predaje teh barak obdolžili, da je izbral to priliko ter prodal od barak več desk, krmo, žel. mreže in nekaj drobnarij, denar pa, da je porabil zase. Job je ugovarjal, da je kot oskrbnik res več stvari prodal, bila pa je to last beguncem in je s tem kupoval za 20 oseb potrebna živila. Job je bil pri okr. sodišču oproščen. Pritožil pa se je zastopnik drž. pravdnika in pri današnjem vzključni obravnavi je zahteval drž. pravdnik, ki sumi, da se je vršilo v teh barakah pravo paševanje, da se zasliši načelstvo »Zvonca« v svrhu ugotovitve, kdo je imel gospodariti in razpolagati z blagom. Vzključ je bil zavrnjen iz razlogov prvega sodnika.

Zanimivosti z mednarodnega ženskega kongresa.

Te dni so imeli Rimljani pričko prisostvovati dvema ženskima kongresoma. Prvega so sklicale italijanske narodne ženske, da bi razpravljale o problemu družinske vzgoje, drugega pa mednarodni odbor za žensko volilno pravico. Ta dva kongresa sta spravila v dvorane in na mestne ulice nad tisoč dam in gospodičen vsake starosti, narodnosti ter jezika. Vsak je videl v njih ženske, pristašice ženskega gibanja, ne radi tega, ker so mogoče izgledale na zunaj kako drugače kot ostale ženske, marveč radi tega, ker so nosile pod pazduho cele šope brošur, knjig in časopisov. Obležene so bile v pomladanske obleke najrazličnejšega kroja, ki je dal take spoznat, da so prišle iz najrazličnejših dežel.

Največ žensk je zbral v Rimu kongres za žensko volilno pravico. Ako bi se vse te oblekle v narodne noše in se okrasile z narodnimi zastavami, bi nudile lepo sliko velikih in malih držav, ki tvorijo pet delov sveta. Evropejke in Amerikanke so bile zastopane na največjem številu. Med Evropejkami so zopet zavzemale prvo mesto Angležinke in med Amerikankami ženske iz Zedinjenih držav. Največje zanimanje pa so vzbudile Japonke in Kitajke, Egipčanke in Perzijanke ter Indijanke. Torej ženske, ki se jih ne vidi vsak dan in ki so vzbujale posebno pozornost radi tega, ker so se ivalile, da je žensko gibanje pri njih še najbolj napredovalo.

Krasna družba. Japonka Husca O Hashi je zagotovila, da obstojate na Japonskem dve društvi za žensko volilno pravico. Vsako izmed njih šteje nad 5 tisoč delovnih članic, ki predstavljajo intelektualno aristokracijo vzhodne dežele. Ob koncu govora je vzključila: »Hočemo glasovno pravico in jo bomo tudi dobile.« Komaj je končala s svojim govorom, je nastopila Kitajka Waung Tchou, ki je predstavljala na kongresu kitajsko vlado ter ženske, ki se borijo za volilno pravico. Kitajske ženske nikakor niso avantgarda ženskega gibanja in ako nimajo sreče, da bi se poročile z izobraženim možem, morajo živeti v neki vrsti suženjstva. One so mučenice in željno pričakujejo, da padejo vjez protinaravne mode. Ko zgubimo ozke čevlje, bomo lahko hodile svobodno po poti odrešenja tudi v drugih ozirih.« Je vzključila portra Kitajka. V Egiptu pa je po zadržilu Egipčanke Hode Sciaarani Paša mnogo žensk, ki so pripravile domesti s starimi barbarskimi tradicijami, ki dovoljujejo, da vidi dekle svojega ženina šele po končanih verskih obredih. Mnogoženstvo počasi izginja. Tudi na Turškem so razmere nekoliko boljše. Zena Kemal paše je že lahko odslovila metroso svojega soproga. V Indiji je nekaj nad desetstisoč žensk, ki se borijo za svoje pravice.

Najbolj zanimiva osebnost pa je bila predsednica Mrs Chapman Catt, ki je prihajala k seiam oborožena z majhnim klavdicem, s katerim je brzdala preveč razburjene in klepetave ženske duhove. Njen nastop in praktični zmisel je vzbudil zavidljivost v srclih njenih sovrstnic. Pred kongresom je povabila rimske novinarice na čakanje in jim razložila svoje naziranje o ženskem gibanju. Da bi si pridobila njihovo naklonenost, jih je opozorila na dejstvo, da so dosegli novinarji, ki so v Zedinjenih državah podpirali žensko gibanje, najvišje časti. Postali so poslanci, ministri, senatorji ter poslaniki. Ženske ne pozabijo na usluge, ne pozabijo pa tudi na krivice in zapostavljanja. Ako bi že novinarji čutili potrebo, da se zanimajo za žensko gibanje, naj vstvarjajo razpoloženje za ženske ne pa proti njim. Zbravili je bilo okoli dvajset novinarjev, ki so se oprezno gibali med stotinami dam in gospodičen, ki so jim z nasmeškom stregle. Novinarji so šli od čakanje s trdnim sklepom, da bodo podpirali delo kongresa, ker so bili uverjeni, da pride tudi v Italijo do ženske volilne pravice, ki jih lahko spravi na ministrske stolčke.

Drobtine.

— Brihtna glavica. Marsikaj potrebuje človek od oblasti, toda imeti mora razna potrdila, ki se jih čisto ne more dobiti. Na dokumentih so pa najbolj sitni pečati, kar je spoznal tudi dalmatinski kmet Havlič, ki jih je jako spretno potvoril. Vsaj njemu se je tako zdelo, ne pa policiji, ki ga je kmalu nato vtačknila v hladne zapore.

— Lucus a non lucendo. Učenec vpraša učitelja, kaj so »tanki«. Ta pa mu jame navestati: »Tanki so močni vodnjaki, krepke širambe za vodo, debeli železniški vozovi za prevažanje tekočin ali pa debeli kolji na ladjah, ki prevajajo petroleje, olje itd. čez morje. Med vojno so imenovali tanke silne oklopne avtomobile.« Učenec: »Čudne besede. Kadar rečete »tanki«, mislite vselje na

Janez Nadloga:

Andrej Ternouc,

reliefna karikatura iz minulosti.

(Nadaljevanje.)

»Zaman odkrila sem ti vrt mladosti; zaman sem vrgla predte svoj ponos.«
 »Magdalena!«
 »Odgovorila mi je samo s pritajenim jokom. »Kdo zdaj je maloveren, Magdalena?«
 »Kakor sonce skozi roso pozdravile so skozi solze njene me oči.«
 »Si res moj?«
 »Na vekel!«
 »Cas je hitel, cesar se je polagoma jela zavediti tudi Magdalena. Pripravila mi je še nešteto podrobnosti, potem pa sva se poslovila.«
 »Zdaj torej spet si le Francesco Bossi?«
 »Potrpi! V mojem snu že vstaja čas, ko bom tvoj, na veke tvoj Andrej, tvoj mož.«
 »Menda sem tedaj prvič izrekel to besedo. Magdalena je morala ob njenem zvoku začutiti brezmejno slast; kajti kakor trepetlika se je stresla do vsem telesu.«
 »Zbogom!« začutil sem še zadnjikrat dih njenih ust, potem pa me objela je samota.
 »Kmalu sem bil odpravljen. Gospa, ki s hčerko me spremlja je do vežnih vrat, me je prosila, naj sluga bi me spremili smel vsaj do mestnih vrat, kar sem naposled tudi res dovolil, da bom tem varneje hodil po mestu.
 »Še nekaj prijaznih besedi, poljub na roko gospej sodnikovi, a roka njene hčerke je kakor plaha grlica vzdrlhela v moji, potem sem šel.
 »Zbogom, Ljubljana,« je stokalo trpeče srce, ko sem počasi stopal proti Preserju.

V.

Ko sem korakal sam po blatni cesti, mi je pač marsikaj prišlo na misel. V večnost toneči dan življenja mojega, ta dan, ki me je združil z Magdaleno, je stopal v vseh podrobnostih mi pred oči. Tudi na Deodata sem mislil in njegovo mater, ki sta tako pretkana in tako nerodno hotela pokopati moje mlade dni. Kako ju grizla bo zelena zavist, kadar izvesta, da je Andrej Ternouc zakonski mož prelepe Magdalene?! Prav nobene jeze nisem čutil, še celo hvaležen sem jima bil. Preklical v srcu sem prisego jeze in maščevanja, proseč Boga, naj Deodatu odmeri še mnogo, mnogo dni življenja in da priliko, da revež lahko kje drugje poskusi svojo jezo.
 Medtem sem slučajno zatipal škatljo, ki mi jo je bila prodala Polona. V prešernosti pač nisem več verjel v skrivnostno moč mazila, vendar me je vedno bolj mikalo poskusiti ta čudni dar.
 Mračilo se je že, ko sem prišel do prvega poslopja. Bila je šupa, skoro že napol podrti in komaj par pušljev sena je ležalo razmetanega po tleh. Pomislil sem, da sem v takem neznanem in nenavadnem prenočišču še najbolj na varnem, ker pač ne bo nihče iskal bogatega človeka v tej raz-

padli luknji. Odkar sem namreč imel pri sebi mošnjiček moje dobre Magdalene, sem vedno bil v skrbeh. Celo bolj sem se bal zanj nego za škapulir in za molitev svetega Pahomija.

Zavil sem torej v šupo in si pripravil ležišče, zaspati pa mi ni bilo mogoče. Vzel sem tedaj Polonino škatljo in se namazal, kakor mi je bila naročila. No, predrznost moja kmalu je izvedela, kaj pomeni biti z vragom v zvezi. Ni namreč dolgo trajalo, ko sem se dvignil v zrak in plaval. Plaval naravnost na Slivnico pri Cerkljici, kjer zbira svojo čredo peklenški poglavar. Bilo je tam čarovnic brez števila, starih, izžetih avš, pa tudi mlada bitja vmes, ki jih s posebnim veseljem je preštevval Lucifer, ko je prihrul. Med ženskami so sinukali se tudi moški, brezstidno skakali in stikali z rokami, da me je bilo sram in groza sredi take tolpe. Nenadoma sem opazil črno oblečenega možkega, ki je nekam vabljivo korakal proti meni. V naročju je imel golo, prelepo žensko. Ko je prišel do mene, je hotel postaviti žensko popolnoma golo predme, lepota pa je sunkoma planila pokonci in se oblekla v črno obleko. Z desno roko mi je kazala, naj molčim, z levico, naj odidem.

»To je tedaj hudičevo kraljestvo,« sem mislil v strahu. Neznansko čudno se mi je zdelo vse skupaj in skoro bi se ne bil mogel premagati, tako me je vlekel v vrtnec. Že me hotela je zanesti noga, ko planil Lucifer je v krog. Bil je visok, kosmat in čopasti rep mu je bingljaj prav do kopita na levi nogi.

»Kdo se boji v tem zboru,« je zarjul, meni pa je tedaj gotovo prišla božja milost na pomoč, da sem zaklical:

»Jaz!«

Kakor bi trenil, je izginila peklenška prikazen. Spoznal sem, da ležim spet v šupi kraj Preserja. Bil je že jasen dan in mraz me je pretresal po kosteh. Potipal sem, kako je še z mošnjičkom in z drugimi zakladi, ki sem jih nosil s sabo. K sreči sem se prepričal, da imam še vse nedotaknjeno pri sebi. Zahvalil sem Boga in svetega Pahomija, ki sta mi bila prišla na pomoč, potem sem vstal in se polagoma odpravil dalje.

Hoditi peš ni kar tako, zlasti na dolgih potih si človek včasih prav iskreno zaželi konja. Jaz bi bil zadovoljen tudi z mulo ali oslom, tako so me bolele noge, dasi še zdavnaj nisem mogel niti sanjati o bližini Trsta. Zato sem bil tembolj vesel, ko sem na samotni cesti naletel na popotnika, ki me je nagovoril v lepi latinščini:

»Kam vodi pot?«

»Po svetu,« sem dejal.

Bilo je malo pred Vrhniko, takole proti pol-dnevu, ko žarki solca že tudi v zgodnjem pomladanskem času dobijo moč. Po govoricah sodeč je moral biti tujec imenitnega rodu, po obleki pa bi ga smatral še najpreje za zdravnika.

»Potujete že dolgo?«

Ker si nisem bil pravi na jasnem, kaj naj odvrnem, sem dejal samo:

»Prehodil sem že nekaj milj.«

Moji nejasni odgovori so morali biti tujcu zelo po volji; kajti vzporedil je svoj korak z mojim in jel vpraševati še dalje:

»Šolar, kajne?«

»Da, res.«

»In magicis kaj podkovan?«

»Nekoliko.«

»Je kaj v časteh astrologija?«

»Bil famulus sem pri velikem mojstru,« sem odvrnil, ker me je nenadoma prišla prav razposajena šegavost. Odkar sem bil namreč v Ljubljani zapustil kolegij očetov jezuitov, nisem imel mirne vesti. Vedno je nekaj greblo in kljuvalo v meni, vsakega človeka sem se bal in povsod sem vohal zasedo, vsled česar sem venomer skrbno skušal zabrisati sled za seboj in zmešati štrečno vsakomur, kdor bi kaj hotel brskati po mojem življenju. Ker se mi je bilo v Ljubljani z Magdaleno pomočjo tako početje tako imenitno obneslo, sem imel sedaj še tem več poguma. Izmišljeval sem si tedaj pridno sproti, dokler se nisem nazadnje sam zapletel v mrežo, ki je zavezala mojega življenja sen.

»Tako, tako?« se je čudil tujec. »Ste bili že dolgo tam?«

»Dvakrat medtem minilo je poletje.«

»S čem se posebno peča vaš dosedanji mojster?«

Zdaj sem bil v zadregi. Pomislil sem malo in začel naposled:

»O, to vam je velik učenjak in mož široke slave, ki ga nekoč gotovo bo zanesla med zvezde. Da, rečem vam, kaj takega ne more kmalu kdo! On ve vse, kaj je tukaj, kaj tam na nebu, kako se križajo znamenja med sabo, sploh vse.«

»A njegov cilj?«

»Gospod, kakor vse dejanje in nehanje, tako je važen seveda tudi njegov cilj. On išče namreč resnice, ki je v solncu.«

Tujec se je razveselil:

»Res, imeniten mož. Ako ste hodili po stopinjah njegovih, potem ne dvomim —«

»Ni dvoma, gotovo res ni dvoma,« sem hitel mu v besedo.

»Ako vas je volja, bi se lahko midva zdaj domenila,« je dejal tujec, ko sva prišla na Vrhniko do pošte. Ker mu nisem takoj odgovoril, je segel malo globlje:

»Vaš mojster je bil gotovo prav blizu prave poti, kajti resnica je gotovo res samo v višinah solca. To nas uči astrologija, ki je prinesla že toliko dobrot na svet. Po mojih mislih pa je treba iti še dalje in združiti to božjo znanost cum magicis.«

Ta misel se mi ne zdi napačna,« sem dejal.

»Luč spoznanja, ki so vam jo jele tako hitro prižigati moje besede, mi priča, da se nisem motil v vas. Astrologija cum magicis, to je tedaj najvišje, kar more doseči naš razum.«

Medtem sva prišla na pošto. Govorila sva še marsikaj, kar se mi je zdelo imenitno in ne ravno preveč pregrešno. Moja mladost in neizkušenost še namreč ni vedela, da lahko preži pod skromnim cvetjem duhteče vijolice strupena kača. Koncem koncev me je tujčevo pripovedovanje tako prema-

milo, da sem sklenil za enkrat še preložiti potovanje v Trst in oditi rajše z njim.

»Ste res odločeni?«

»Resnično!«

»Prav dobro! Spiritus vitalis sen astralis, ki ga iščem jaz, to je skrivnost življenja. Treba jo je samo zajeti in prikleniti, pa smo rešeni smrti. Večno življenje bo sad truda in krona našega dela.«

Večno življenje, sladkost ljubezni torej, ki se li ni treba bati smrtnega pelina, kje naj ljubeče mlado srce išče večje sreče?! Bil sem zamaknjen, očaran, ves prevzet in brez pridržka pripravljen dati duše in telesa moči tujcu na razpolago.

(Dalje prih.)

Nosite Palma

kaučuk pete! **kaučuk potplate!**

Boljšje in cenejše so kgt usnje. **Elastična hoja, varstvo proti vlaži.**

O. BERNATOVIC

LJUBLJANA

MESTNI TRG 5

Narejene obleke za moške za ženske za otroke
 Kožuhovine
 Trikotaža

Upravni svet Jadranske banke d. d. v Beogradu javlja tužno vest, da je preminul njen zaslužni podpredsednik Nadzorstvenega sveta, gospod

GUSTAV PIRC

predsednik Kmetijske družbe.

Pogreb njegovih zemskih ostankov bo v soboto, dne 26. t. m. ob pol 5. uri pop. v Srednji vasi v Bohinju.

Ljubljana, dne 25. maja 1923.

NAZNANILO.

RESTAVRACIJA „EMONA“.

v novi palači „Ljubljanske kreditne banke“, nasproti glavne pošte.

P. n.

občinstvu naznanjava, da otvoriva v nedeljo 27. maja v najmoderneje opremljenih prostorih pod kavarno „EMONO“ restavracijo.

Postregla bova s priznano dobro kuhinjo pod lastnim nadzorstvom. Točila bova najpristnejša štajerska in dolenska vina, kakor tudi na češki način varjeno pivo „Ležak in Porter“ iz pivovarne „Laški Trg“. Skrbela bova za solidno in skrbno postrežbo, da zadovoljiva p. n. občinstvo v vsakem oziru, ter prosiva za nadaljno naklonjenost in se priporoča

Kati in Jan Fiala.

Prva hrvatska tvornica turpija
A. FABER I SIN
 ZAGREB, Tkaličeva ul. 74.
 Telefon 91-53.

Proizvaja: nove turpije prve vrste. Obavlja popravak istrošenih turpija. - Na skladištu sve vrste turpija iz najboljeg ljevanog čelika.

L. Mikuš
 Ljubljana,
 Mestni trg 15
 izdelovatelj
 dežnikov
 Na drobno! Na debelo
 Zaloga
 sprehajalnih
 palic.
 Popravila točno in solidno.

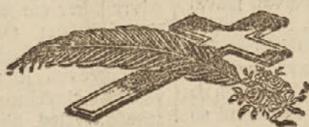
Posestniki novih stavb

se vljudno opozarjajo na našo veliko izbiro nižje navedenih predmetov, kateri pridejo pri urejevanju novih stanovanj v poštah in sicer:

Velika izbira preprog vseh vrst iz volne, jute, kokosovega vlakna in linoleja in umetniško izdelanih zastorov na kose in metre. Moketi in gobelini za prevleko otoman in divanov. Platno za rolete in verande. Različno posteljno perilo, kakor rjuhe brez šiva, gradl za žimnice in blazine, pernice, flanelaste in volnene odeje, šivane odeje iz klota, kretona, volne in svile.

Cene primerne! Postrežba solidna!

A. & E. Skaberné, Ljubljana, Mestni trg 10.

Potrti globoke žalosti javljamo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem tužno vest, da je naš nepozabni soprog, oče, brat in stric

GUSTAV PIRC

po težki živčni bolezni v starosti 62 let preminul. Pogreb blagopokojnika bo v soboto dne 26. t. m. ob 1/2 5. uri popoldne iz hiše žalosti na pokopališče v Srednjo vas v Bohinju.

V Ljubljani, dne 25. maja 1923.

Žalujoča rodbina Pirc.

MALI OGLASI:

Cena oglasom do 20 besed Din 5.—; vsaka nadaljna beseda 25 para, z davščino vred.

Malo posestvo,

ki meri okoli 2 orala z villi podobno hišo z obkano kletjo, 3 sobami in kuhinjo, naprodaj. Poleg prešno poslopje z močno prešo in prešno pripravo, gospodarsko poslopje, hlev za dvoje govedi, svinjak, poleg hiše vrt, lep vinograd, sadonosnik in park. Nabaja se na lepi legi, 3 minute od kolodvora Poljčane, 10 minut od cerkve in šole. Cena po dogovoru. Vprašati je pri g. Ambrož, kmečki konsum. Pekel pri Poljčanah.

Trapist sir

hijebovi 1 do 1.60 kg — kg Din 30.— poštom od 5 kg gore šalje Mljekarna Sunja.

Pozor, letovištarji!

Hiša z dvema stanovanji, sadnim in zelenjadnim vrtom, oddaljena 5 m od kolodvora Bied. se radi selitve ugodno proda. Polzve se pri lastniku Ivan Pretnar, čevjar, Eled II. št. 88.

La imperial sir

4 duceta poštom brezo ducet Din 80.— šalje Mljekarna Sunja.

Inteligentno,

zanosljivo dekle želi primernega mesta. Cenj, ponudbe pod šifro „Brez doma“, na upravo lista.

Stanovanjska hiša

v dobrem stanju s 4 sobami, nad 16 oravov zemlje, 15 minut od Maribora se proda. Za kupca stanovanje na razpolago. Cena 270.000 K. Dopisi Studenci pri Mariboru, Zrinjskega ulica št. 1.

Prazne sode

vsakovrsne, dobro ohranjene pretrolejske, ojske, kupim. Sprejem vsako množino. Ponudbe pod „Sodi“ na upravo lista.

Blazine, žima

morska trava. Peter Kobal Kranj, Glavni trg tvornica vseh vrst blazin in žime in morske trave, modroce na persih. Specijalna tvrdka za izdelovanje klubgarnitur — Najnižje cene! — Najsolidnejši izdelki! — Zatevajte oferte in cenike!

Brusne kamne

za kose, prave italijanske, nepresegljive v dobroti, modro galico, rafijsko ličje, morsko travo za modroce v vsaki množini priporočila Sever & Komp., Ljubljana, Wolfova ul. 12.

Krasno letovišče!

Letoviščni pension Büttner v sv. Lovrenca pri Mariboru s krasno lego na Pohorju. Voda za pivanje. Tople kopeli. Prostor za tenis. Električna razsvetljava. Meseca junija in septembra znižane cene. Prospekti proti pošiljavi znanik za 2.— Din.

Modra gaitica,

angleške provenianje, 98-99%, brezkonkurenčne kakovosti in po zmernih cenah ima v zalogi zastopnik družbe Val Jurman Celja, Breg 25, Slovenija.

Trgovski vogelini lokal

v sredini mesta v zelo prometni ulici se odda v najem z novembrom. Ponudbe pod „Dobra trgovina“ na upravo lista.

Hiša

enonadstropna, za vsako obit pripravna, blizu glavnega kolodvora v Mariboru, električna moč in luč, vodovod, velik vrt za zelenjavo, se za Din 188.000 takoj proda. Stanovanje takoj na razpolago. Franc Marinič, trgovec, Maribor, Kacijanarjeva ulica št. 17.

Moško kolo

dobro ohranjeno, predvojno blago se po ugodni ceni proda. Polzve se v upravi lista.

Mali umetni mlin

na dobri vodi se lže v najje z nekoliko zemlje ali pa s kako malo hišo, pripravno za trgovino na prometnem kraju na Štajerskem. Ivan Ivanušič na Lesnici 6 p. Ormož.

Več spalnih oprav

se proda po nizki cen. Henrik Bitenc, Vižmarje 77.

Proda se

več dobro ohranjenih moških oblek, klobukov in čevljev po zmerni cen. Istotam se proda tudi en umivalnik. Dvorni trg št. 1/II nadstr. levo od 10—14 ure.

Trgovino,

dobro vpeljano z mešnim blagom in opremo v sredini mesta Maribora — pozneje tudi stanovanje — se proda. Dopisi pod „Eksistenca“, na podružnico „Jutranje Novosti“, Maribor.

Trgovski pomočnik

vešč spoznavski, galanterijske in manufakturne stroke želi službe. Gre tudi kot potnik. Ponudbe na upravo lista pod „Anglien“.

Mladenit

bi se rad poročil z gospodično v starosti 30 — 35 let, lahko je tudi vdova. Ponudbe naj se pošiljajo na upravo lista pod „Zenitev“.

Več umetniških slik

se radi odpotovanja ceno proda. Naslov v upravi lista.

Hiša

trinadstropna v sredini mesta Ljubljane se takoj proda. Polzve se: Križevniška ul. št. 7/II

la. Posavina sir

hijeb po 5 kg — kg Din 34.— šalje poštom Mljekarna Sunja

Velika zaloga klobukov in slamnikov se dobi pri Franc Cerar družba z o. z. tovarna v Stobu, pošta Domžale. Prevzamejo se tudi stari klobuki in slamniki v popravilo pri Kovačevič i Tršan v Ljubljani, Prešernova ul. 5. Sprejemanje v sredo. Zaloga v Celju, Gosposka ulica št. 4.

To je znak za „Komet“-tekoče čistilo za parkete in linolej. Otročje-lahko delo. Učinek veličinski. Najcenejši sredstvo. Zahtevajte brezplačno brošuro pri Komet-tvornica, Celje. — Odda se zastopstvo za večja mesta

Inseriraj

koder hočeš, nikjer ne bodeš imel onega uspeha katerega ti nudijo

MALI OGLASI

v „Jutranjih Novostih“

Kmetijska družba za Slovenijo naznanja, da je njen predsednik

Gustav Pirc

gen. ravnatelj v pok.

odlikovan z redom sv. Save III. reda itd. preminul. Dolgoletnemu mnogozaslužnemu voditelju in odličnemu zastopniku kmetijskega stanu bodi ohranjen časten spomin.

Ljubljana, 25. maja 1923.

Šentjanški premog

vseh vrst in vsake množine nudi po zmernih cenah za promptno dobavo

Šentjanški premogovnik AND. JARIL, RAMELJ, Dolenjsko. Prodajni urad v Ljubljani, Krekov trg 10.

Najstarejša špedicijska tvrdka v Sloveniji R. RANZINGER, Ljubljana - Jesenice

špedicijska pisarna

Podjetje za prevažanje blaga južno železnice. Brzovozni in tovrsti nabiralni promet iz Avstrije in v Avstrijo. Podjetje za prevažanje pohišstva. — Skladišče s posebnimi zaprtimi kabinami za pohišstvo. Brzojavni: RANZINGER. Interturban telefon 60.

„Pri nizki ceni!“ Ign. Žargi, Ljubljana, Sv. Petra cesta št. 3

nudi cenj odjemalcom veliko izbire potrebščin za šivilje in krojače. Damsko, moško, otroško perilo. Najnovejša bluze v etaminu Po vršne jopice, volnene in modne jumperje, Nogavice, rokavice, majice, kratke nogavice. Svileno in pletene samovoznice itd. po priznani najnižjih cenah. Na debelo in na drobno!

Zaloga klavirjev in pianinov najboljših tovarn: Bösendorfer, Czapka, Ehrbar, Schweighofer, Original, Stingl i. t. d. JERICA HUBAD, roj. Dolenc, LJUBLJANA, Bilcerjeva ul. 5.